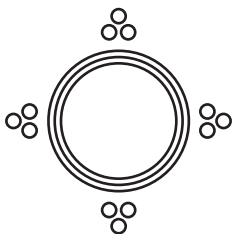

ǎ

MIROSLAV NOE

Zrcadlo živého času

O tichu, jehož přechodným stavem je zvuk

O paprsku času tvořícího
prostor rozhraní zrcadla,
prostor rozhraní křišťálové koule
a prostor rozhraní křišťálu

O proměně paprsku času ve světlo a zvuk

Beth-Or
2012

© 2012, Miroslav Noe
Photo © Marie Noe, Jiří Kučera (str. 100), archiv MN

Imprimatur: 29. 06. 2012

Pro Vzdělávací systém E.M.C.:

otec Ignatius

(Jaroslav Ignatius Vokoun)

biskup E.M.C.

předseda správní rady

Romanovského rozvojového literárního fondu

Pro studijní skupinu „Samten Dzong“ při Beth-Or:

sestra Karola

(Oxana Karola Regner)

předsedkyně řídicí rady asijských studií při Beth-Or

Tuto publikaci vydává Beth-Or v Jekatěrinburgu

pro vnitřní potřebu

Vzdělávacího systému E.M.C. v ČR

a pro studijní skupinu „Samten Dzong“.

Tato publikace vychází díky laskavé podpoře

Romanovského rozvojového literárního fondu v Jekatěrinburgu.

Эта публикация выходит благодаря дарованию
екатеринбургского Литературного
фонда развития им. Романовых.

This publication is issued thanks to a donation
by the Romanov Literary Development Fund in Yekaterinburg.

*Chtít žít není ničí osobní touhou,
je to přirozená ambice života samého.*

*Odtud vychází pocit štěstí promítnutý do reality
jako ničím nepodmíněný předmět touhy.*

Mému synku Arturovi

V jednotlivosti i v celku

- něco přijmi – uklidníš se,
- něco změň – prožiješ radost,
- něco odmítni – poznáš hněv.

Tak tě klid, radost a odhodlání bude léčit.

Ochraňovat tě bude život sám

- vždyť ty jsi jeho dítě –, ale zpravidla jinak,
než si jen ze zkušenosti dokážeš představit.

*Děkuji ti Bože, živote takový,
jaký v Žrcadle živého času jsi.*

Děkuji starci, obyčejnému člověku, jehož jméno neznám, pro nějž čas nebyl překážkou, aby se představil v bojovné formě s obětní mísou. V živé vizi symbolického obřadu, který mi v prostředí vesnické chudoby a v okamžiku předvedl, byla žena ležící na lůžku zbavena strachu.

*Děkuji za další transmisi svým učitelům, kterými jsou:
přirození lidé / předci, jejichž jména jsou zapomenuta
Virupa / král Dombipa
dávní ršiové / Šrí Ramana Mahárši od Arunáčaly
Garab Dordže / Čhögal Namkhai Norbu Rinpoče
Šenrab Miwo / Gešhe Tenzin Wangyal Rinpoče.*

Děkuji Vlastu Markovi, že mi v roce 2000 svěřil z hudebního hlediska editorské čtení své knihy „Tajné dějiny hudby“ a o tři roky později v knize „Hudba jinak“ zveřejnil první poznatky o zpívajících mísách, které jsem inspirován první knihou učinil. Nevyslovené mě ponouká k tomu, abych dál zkoumal tajemství zpívajících obětních mís a našel v tom dnes jisté uspokojení.

Děkuji Kataríně Vackové za homeopatickou konzultaci, Ivanu Marusičovi za jeho ochotu vyslyšet druhé a svým jedinečným způsobem vybrat a dovést z Nepálu předměty touhy ducha i duše, Jenu Marusičové za podporu, Richardu Langovi za jeho zájem.

Ža pomoc s úpravou knihy a textu děkuji Marii Noe, Daniele Fenclové, Radaně Lencové a Stanislavu Doležalovi.

Děkuji Otci Ignatiovi za hluboké pochopení a pomoc s vydáním této malé knížky.

Ža vše děkuji velmi mi blízkým, ženě Marii a synku Arturovi, zvlášť mámě a tátovi.

Úvod

*Opakování je matkou moudrosti,
není schopností učinit jinou zkušenost*

Prvotní zkušenost se uskutečňuje v prvotním stavu myslí jedince. Prvotním stavem myslí jedince je stav bez myšlenek. Aby tento stav toužící jedinec přijal, potřebuje vyvinout úsilí jako při naplňování jakékoli jiné touhy. Rozpozná-li jedinec svůj prvotní stav a osvojí-li si jeho uvědomění, neruší ho již myšlenky, které v jeho prvotním stavu myslí samy povstávají, aby se po své tzv. manifestaci samy sebou zase vytratily. Setrváváním v prvotním stavu myslí se jedinec tzv. samoosvobozuje; samoosvobozování je opakem připoutávání se k myšlenkám. O tomto samoosvobození ví jenom on sám; pro ostatní jedince, žijí-li pro svou připoutanost k myšlenkám a konceptům myslí tzv. v iluzi, je jeho stav neviditelným. Tak samoosvobozující se jedinec k sobě nikoho nepřipoutává. Podnět k vzájemnosti pak povstává z touhy toho, kdo žije v iluzi. Skrze svoji prvotní zkušenost je každý jedinec od počátku transcendentálně spojen s ostatními bytostmi tzv. transmisí. Je to danost nezískaná jinou zkušeností. Je-li jedincovo samoosvobozování nepřerušováno sny ani spánkem – ač z vnějšího pohledu spí a sny má, ale zevnitř se k nim nepřipoutává –, je jeho samopovstalá touha žít završena tzv. transferem. Transfer, uskutečněný v myslí, v duchu, je nejvyšší možný dosažitelný duchovní stav vůbec. Jedinec netouží ani neusiluje – přirozeně žije.

Schopnost žít a učinit zkušenost života se při samoosvobozování postupně projasňuje a úplné projasnění vize

života je završením prvotní zkušenosti, kterou mudrcové prohlásili prvotním stavem, nebo jiní vlastním stavem bytosti v Bohu. Všechna další prohlášení, která mudrcové a jiní činí a která se týkají života a jeho smysluplnosti, jsou odvozena od tohoto prvotního prohlášení.

...

Ohlédnu-li se po svém dosavadním životě, uvědomuji si v každém jeho okamžiku něco, co se okolnostmi ani časem nemění. Přesto, že to je neprostředkovatelné myšlenkou, je to po celou tu dobu reálně jsoucí. Okolnosti jako živé vize a sny, které každodenní život dokreslují nebo vedou, tomu dávají zvláštní příchut'. Při pozorování reality, ze které spánek nevyjímám, není rozdíl mezi tím, co se děje uvnitř a co venku. Životaschopnost probouzí pozorování samo a v tomto smyslu jsou také paměť a zkušenost mrtvou materií a iluzí. Velmi jemná hranice mezi otupělostí, která je ukotvena v iluzi, a jasností vize se v mysli pomalu rozpouští nepřerušenou aktivitou vize samé. Neměnným pozorováním získává synergie života uvnitř a venku stále tajemnější a neuchopitelnější kouzlo. Toto kouzlo ale žádný jiný účel nemá, jak by si jistě ve své touze rozumný kouzelník přál. I bez rozumu lze osobní potenciál využít skrze jemu odpovídající touhu.

...

4. června 2011 jsem velmi silně zatoužil poznat zdroj transmise, ze které intuitivně po celý život čerpám, a přesto jsem její původ neznal. V duchu s Bohem si přál poznat alespoň nějakou historickou postavu a její jméno. Hned druhý den po ránu jsem vyrazil do lesa. Tělo bez

energie nebylo skoro cítit, a tak nebylo ani sil zdolat kopeček Vápenky. Pustil jsem se po rovné Čtvrti lesem nad naším domem, ale zachtělo se mi vrátit domů, a tak se otočím zpět. Myslí náhle pronikla silná vlna zvuku připomínajícího jisté, mně povědomé jméno a zároveň vnuknutí, že má toto jméno zůstat druhým utajeno. Po návratu domů jsem Marii řekl, co se přihodilo, a jal se hledat v archivech internetu. Povědomé jméno mě za okamžik dovedlo ke kořenu, o kterém jsem dosud neslyšel.

...

Král Dombipa vládl v 7. stol. království Magadha (dnešní Bihár, rodiště Buddhy). Od mahásiddhi Virupy, zvaného mistr dákiní, obdržel praxi na buddhu Hévadžaru. Dosáhl realizace tohoto jidamu (učení Hévadžra tantry, Vadžragatha Virupa Lamdre) a získal zvláštní schopnosti. Aby odvrátil karmické břímě velké chudoby své země, nechal odlít velký bronzový zvon, jehož zvuk zemi zachránil před strachem a bídou. Další život prožil jako jeden z mahásiddhů v oddanosti učení neoddělitelného od jeho guru Virupy. Našel si tantrickou milenkou – Romku – z mnohem nižší kasty než byl on sám. Tu jeho království nepřijalo, a tak se trůnu vzdal a odešel s ní žít do chatrče v džungli. Království bez krále zasvěceného do tajemství zvonu opět upadlo do bídy. Jako mistr s mimořádnými schopnostmi vedl Dombipa život jogínů mahásiddhů – uvnitř v čistotě a oddanosti, navenek nekonvenčně, pro jeho království nepochopitelně, nemorálně a nepřijatelně. Jako jeden z osmdesáti čtyř mahásiddhů rozličných společenských postavení a rolí, povolání a schopností, složil na znamení své realizace, jako i jiní mahásiddhové, tantrickou píseň (dóhá) ve spontánně přirozeném (prá-

krtském) métru. Poté, co byl zástupci znovuzbídačeného království požádán o návrat na trůn, píseň přednesl, aby vzápětí vstoupil do čisté země dákiní, kde se svou milenkou jako *jedno* zůstávají v nepřerušené radosti.

...

Příběh jóginů Dombipy i jeho guru Virupy, který zas po dosažení nejvyšší realizace odešel z kláštera a uvykl ritualizovanému pití akloholu a jedení masa (ganapůdža), aby získal síly (siddhy) života a smrti, ilustruje rozdíl mezi vnějším a vnitřním dodržováním ducha praxe. Příběh mě inspiroval k obnovenému jednání o možnosti výroby šengu s korunní oktávou, který jsem před několika lety navrhl (šeng je plochý zvon velikosti dlaně srdcem obrácený ven; nástroj neverbální komunikace), a navedl mě, abych vyjádřil také rozdíl mezi vnitřní a skrytou praxí.

Východiskem neduálního konceptu Zrcadla živého času je skrytá negraduální (nepostupující po krocích) praxe. Z vnějšího pohledu není mezi skrytou a vnitřní (neduální) praxí patrný rozdíl. Při skryté praxi jen není nutné dodržovat žádnou vnitřní formu praxe. Prvotní skrytou praxí je stav tzv. kontemplace jasné mysli, kdy se stav mysli bez myšlenek i stav mysli s myšlenkami sám sebou osvobozuje, aniž by tu byl přítomen záměr nahradit to, co je, něčím jiným, a nebo to zničit. Rituálně se překážek zbavujete např. šípem dákiní, hrotem vadžry nebo phurby v závislosti na tom, zda provádíte jinou praxi skrytou, vnitřní a nebo vnější. Každé dodržování praxe souvisí s vaší připoutaností k tělu (akci), k řeči (životní síle) a k mysli (duchu). Odtud plyne *jemnost* jedincovy schopnosti osvobozovat se přirozenou volbou.

Připoutanost k tělu nutí jedince ke slibu dodržovat *slovo*, tj. dodržovat domluvené etické normy, v rámci kterých se může cítit svobodně a přitom užitečně vzhledem k ostatním bytostem. Osvobodit se v těle doslova znamená nemyslet na výhody spojené se svým tělem, ale naopak myslet na výhody spojené s tělem někoho jiného, který to vnímá jako nezištnou pomoc. Proto jsou vnější praxe spojeny se slibem učiteli nebo jiné ztělesněné duchovní kapacitě, aby jedinec nebyl nijak krácen a dostalo se mu odměny v podobě *využití splněného slibu*. Sbírá zásluhy (samaje) tím, že udělá, co udělat měl, a splní, co slíbil.

S emoční připoutaností jsou spojeny transformační praxe duše. Např. zmíněnou Hévadžra tantru, jeden ze základních vadžrajánových textů, lze velmi zjednodušeně charakterizovat jako nauku o připoutanosti k vášni umožňující jedinci uvolnit se *využitím této vášně*. Čím je jedinec svázán, tím pouto rozvolní, když povstává tím, čím upadá. Jedinec (jedno; muž a žena bez rozdílu) uctívá ženu a respektuje ji naprosto za všech okolností (vnějších, vnitřních, skrytých). Mysl koncentruje na trojúhelník počátku ve středu prostoru, když smyslový požitek a tvar proměňuje v radost a pochopení jednoty tvaru a prázdnoty.

Verše tantry jsou psány symbolickou formou opisující božské ženské tělo dákiní Nairátmjá ve spojení s mužským božstvem Hévadžrou obklopenými družinou osmi dákiní. Tato neduální nauka představuje graduální *cestu* a její *završení*, kterého lze dosáhnout kdykoli během jednoho života. Osvobodit se vášní tedy znamená uvědomit si, kdo tady vašeň má (zpravidla se označuje jako *Já*), a skrže koho (uvnitř) se tato vašeň v soustředění myslí na *Já* prožívá.

Tantrismus tedy není o fyzickém spojování dvou polí, ale o poznání a ukotvení duše v jejím vlastním prázdném stavu zbaveném touhy, ze kterého vašeň povstává a v němž se rozpouští i mizí.

Připoutanost k mysli znamená připoutanost k myšlenkám a snům, k vnějším a vnitřním vizím a jejich pojmům, které se v základním stavu mysli tzv. manifestují (scházejí se k vydání prohlášení). Základní stav mysli je bez myšlenek a snů. Rozprostírá se v něm jeho prázdná podstata, jejíž prostor je tvořen paprsky jasného uvědomění, které jsou také předmětem naší připoutanosti, ale i možností se v jejich introverzi (protipohybu) z této připoutanosti zcela definitivně osvobodit. Putování po paprscích se v buddhismu přisuzuje dákiním (dákům). Dákiní dosahují introverze paprsků, chtějí-li to, tím nejjednodušším možným způsobem, jaký si lze představit. Dákiní ví, že je také tou, ze které povstává, aby se vznášela po nebi (mysli), a do které se může kdykoli vrátit a vrátí se. O svůj život se dákiní starat nemusí, neboť na paprsku (času) stále znovu samopovstává ze své neměnné podstaty.

Vzhledem k negradualitě prvotního neduálního konceptu mysli zde není nic, čeho by mohlo být ve smyslu poznání ještě dosaženo. Tento základní stav trojného principu je za poznáním touhy (~ velký transfer), vášně (~ nirvána) a nevědomosti (~ samsára; neuvědomění si základního stavu). Představuje *bázi*, *cestu* a *plod* dzogčhenu (Velké dokonalosti), které se spontánně uskutečňují v příznivých i nepříznivých situacích, když výsledek, kterým jsou tři těla – *pravdy*, *světla* a *manifestace* –, není podmíněn jedincovým usilováním, ale přirozenou spontánností jeho základního stavu, který není omezen okamžikem ani dočasností (ohraničeným sledem okamžiků).

Vlastní stav – vyjádřený trojnou podstatou – je vizí prapodstaty skutečnosti. Jejím *rozvinutím*, *dozráním* a *završením* se jedinec připravuje na okamžik smrti, na který jej během života upozorňují určitá znamení. Podle nauky dzogčenu může jedinec opustit své tělo třemi způsoby.

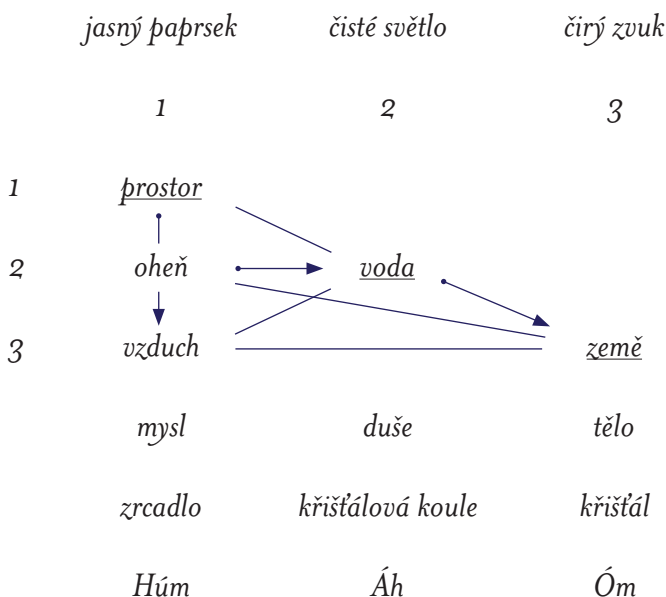
Prvním je běžná smrt v karmickém koloběhu rození a umírání, kdy se tělo rozpadne na jednotlivé elementy (souvisí s průměrem k rozhraní křišťálu viz dále).

Druhým způsobem je rozpuštění těla do světla při umírání (souvisí s průměrem k rozhraní křišťálové koule), kdy se tělo rozpustí do světla namísto toho, aby se rozložilo na své základní elementy běžným způsobem. Bytost dál existuje jako princip bytí v *těle světla* a je spontánně zaměřena na pomoc druhým, kteří, nemají-li dostatečnou jasnost mysli, ji nevidí. Tak to učinil první učitel novodobé linie dzogčenu Garab Dordže ve 2. stol. př. n. l. a po něm až do dnešních dnů celá řada praktikujících dzogčhen, např. učitelé mého učitele Namkhai Norbua Aju Khandro, a nebo jeho strýc Togden Urgyen Tendzin. Tělo se v okamžiku smrti zmenšuje, až se během sedmi i více dnů zcela rozpustí do esencí elementů (do světla duhy) a zůstanou z něho pouze vlasy a nehty.

Třetím způsobem je *velký transfer* do neviditelného těla během života (souvisí s průměrem k rozhraní zrcadla), jak to učinili např. Vimalamitra nebo Padmasambhava v 8. stol. n. l. *Velký transfer* se liší od *těla světla* jen stupněm realizace. Završením se bytost ještě za života stává neviditelnou, v klinickém smyslu neumírá, ale přechází rovnou do jasnosti paprsků prostoru *těla manifestace* v rovině esencí elementů.

Všechna fakta, která uvádím, jsou zkušeností jistých lidí, kteří trojčetný princip podstaty života realizovali ve své mysli, duši a těle. Proto se někomu jinému, s jinou kapacitou mysli, jiným prožíváním kondice těla a za jiných okolností může zdát být všechno jinak. Spojujícím a přirozeně lidským se přesto jeví základní trojný princip vize, jejíž osobní zkušenost si už každý může učinit sám.

Z pohledu vlastního stavu, tak jak si jej uvědomuji a prožívám, se esence zhušťuje z prvotní vize do zkušenosti jí samé proniknutím mysli, duše a těla, a tuto vertikální zhuštění vize mohu proto vyjádřit bez ohledu na tradičně uváděné horizontální pětičetné systémy každé z úrovní takto:

Šipky znázorňují nejdříve zhuštění vize v esenci a dále zhuštění esence do elementu a elementu do živlu. Podtr-

žením je znázorněn přirozený střed pětičetných systémů v jednotlivých úrovních – mysl, energie, tělo. Je zde také vyjádřen rozdíl mezi vertikálním a horizontálním (neduálním a duálním) pojetím vize a zároveň je vidět, proč jsou skryté systémy považovány za tzv. negraduální – okamžitě se uskutečňující –, a nižší, tj. vnitřní (transformace, tantra) a vnější (předpisy a zásluhy) systémy, za tzv. graduální – postupující od jednoho k druhému.

Lze zde také vyčíst, jak jsou ustanoveny tři principy, které vytvářejí naši konstituci podle Ájurvédy, vyjádřené pomocí principu pohybu *prostor a vzduch* – Váta, principu energie *ohně a voda* – Pitta a principu struktury *země a voda* – Kapha. V Tibetu se rozlišují tři principy *vítr, žluč a hlen* – Lung, Tripa a Beken.

Vlastní stav si nejdříve uvědomím jako jasný směr paprsku v prázdné esenci světla a v tiché esenci zvuku; tedy v tichu pojmů konceptu mysli a v pohybu prázdného středu pozorovaného subjektu, který je svázán s dechem, s emočním prožitkem mysli v duši a s tělesnou kondicí.

Postupné zhušťování *esencí elementů živlů* se děje v živé vizi jediného prostoru, který tvořen paprsky času stále znovu spontánně dává tvar tomu, co je uvnitř i venku.

Zhuštěním esence do elementu vody je vytvořen prostor duše (uvnitř), která zrcadlí (její hladina) stav ducha (mysli) a oživuje kondici krve v těle (vně). Duši pak tvoří procesy vnitřního světla, snů, vášně, jemná prána dechu, energetická centra (čakry/uzly/bloky), barva hlasu spojená s emocí mysli, řeč, zpěv.

Zhuštění esence do vnějšího elementu prostoru těla a živlu země podmiňuje zkušenost s vlastním tělem i jeho okolím (svět, vesmír). Zahrnuje aktivitu (energii) smyslu, nervové soustavy, svalů, zvuků těla i jeho okolí, dopad vy-

řčeného slova na jednání, projevy těla, pohyb, tvar. Vnitřní od vnějšího nelze oddělit jinak než pojmem slova, přesto jsou duše a tělo pojmem jediného stavu, jehož esenci vyjadřuje trojice prostor, oheň a vzduch.

V mysli se především odráží touha se všemi jejími mentálními projekcemi do pocitů, paměti, konceptů konkrétní i abstraktní vnitřní a vnější vize atd. Mysl zba-vená touhou odráží vlastní stav bytosti, světa i vesmíru.

To, co se kolem nás děje, má jen málo společného s tím, co všichni a každý jinak prožíváme v sobě. Podobně to, co prožívá jedinec uvnitř, je vzdáleno jeho prvotnímu stavu mysli. Přesto vše se vším souvisí.

Vše je živé – čas, voda i krystal soli. Každé zhuštění vize má však jiný cyklus pomíjivé dočasnosti. Každý stav připoutanosti živé vize k dočasně zhuštěné vizi je popsatelný jedinečnými vlastnostmi, které v graduálně-duálním pojetí znamenají např. rozdíl mezi zdravím (život) a nemocí (nedostatek života). Je zcela běžné, že jedinec s velmi rozvinutou schopností pomáhat v první řadě druhým, rozvíjí ve své mysli, duši nebo těle nevědomě také soucit s bytostmi, které mu škodí, které se vyživují a žijí na úkor jeho života v jeho těle, duši či mysli. Důležité je tuto nevědomost prohlédnout a nebát se.

S každým zhuštěním vize souvisí nějaká dočasnost a nemoc – každá nemoc je dočasná –, a její vyléčení může souviset právě také se změnou hustoty vize, když léčení prospěje změna připoutanosti. Někdy může pomoci prohloubená, a tedy zředěná vize, jindy naopak zhuštěnější, neboli povrchnější vize. Mezi hluboce duchovně aktivními jedinci a povrchními lidmi není vzhledem k principu připoutanosti žádný rozdíl. Všichni se neustále léčí v nějaké připoutanosti své vize, také i duchovní lidé na ne-

moci běžně umírají. Nemoc tedy není projevem ducha, ale jednostranné připoutanosti, kterou jedinec nedokáže a někdy ani nemůže prohlédnout, neboť ani změna stavu připoutanosti už jeho spontánní introverzi nezmění, ať už k ní dochází v kterékoli úrovni zhuštění vize.

Univerzální synergie neustálých proměn vztahů promítnutých myslí, duší a tělem jedince tady na Zemi je obecnými pravidly nepostižitelná. Každý jedinec musí projít jedinečnou zkušeností.

...

Uvedu zde příklad z vlastní zkušenosti:

Dvě měření EEG s rozestupem asi pěti let ukázala, že aktivita mozku *během živého rozhovoru s lékaři* odpovídala nerušené hluboké meditaci. Alfa vlny kolem 7 Hz, vlny theta i delta na spodní hranici jako ve spánku. Tělesné funkce jako srdeční tep a dech zpomalené, horní i dolní hranice krevního tlaku také velmi nízké. Lékaři to považovali za mimořádně znepokojivé, jeden tyto hodnoty vyhodnotil tak, že popírají poznatky medicíny, druhý mě chtěl přeléčit nějakými medikamenty.

Ve stejném životním období vnímali citlivci, že se má životní síla ztrácí v éteru kolem hlavy. Jeden jasnovidce ji vyměřil asi z deseti procent soustředěnou v těle a asi z devadesáti procent rozptýlenou mimo tělo. Jasnovidce navíc vyjádřil obavu o můj život, léčitelé chtěli, abych okamžitě zahájil jimi doporučenou léčebnou kúru spočívající v čištění.

Namaloval jsem nyní obrázek podobný jejich, neboť někteří viděný stav malovali tužkou na papír. Životní síla

je znázorněna bílou barvou, tělo žlutou a prostor (éter) kolem modrou.

Stav hluboké meditace je obecně vzato velmi léčivý, nicméně neznám nikoho, koho by před nemocemi ochránil. Neznamená to však, že prohloubený stav mysli jedinci nic neposkytuje, naopak. Měl by být citlivý, což se postupem času také projeví v jeho těle a jednání, svým jedinečným (individuálním) způsobem tvořivý a v tomto duchu by měl sám sebe oživovat – léčit.

...

Neměnný princip trojné podstaty života se ve své spon-tánní manifestaci *žít věčným opakováním* stále znovu zdokonaluje, a tak vzrůstající schopnost učinit zkušenost již ve svém prvotním stavu je z jedincova pohledu zcela postačující a je pochopitelnou sebereflexí samopovstalého života bez potřeby rozlišovat a posuzovat, jakou kvalitu dále projevený život má. Tyto potřeby a důraz na ně kladený povstávají až se zhuštěním esencí do elementů a živlů v případě, že jedinec zapomene na svůj vlastní stav a připoutá se k touze být někým jiným než právě je – v mysli, duši, těle.

Chce-li se jedinec skutečně uschopnit k životu a učinit prvotní zkušenost života, musí pro tuto *Velkou dokonalost* překonat všechny sklony připoutávat se k jakékoli své touze po jiné zkušenosti, a postupně si osvojuje schopnost prvotní zkušenosti v jasném, čistém a čirém náhledu kontemplace.

*Pochopení principu není podmínkou
pro jeho objevení, přijetí a uplatnění*

Genealogii světa i vesmíru z pohledu vlastního stavu nastíním pomocí trojného principu – věčně neměnné, nepřerušně okamžité a pomíjivě dočasné – cyklické formy paprsků šesti směrů kudy se živý čas ubírá. Paprsek jasné vize, která s časem povstává, získává opakováním stále větší schopnost k prvotní zkušenosti života objektivně definované jako nepřerušená okamžitost. V důsledku osvojování si své samovolné manifestace dosahuje živý paprsek vize stále větší dokonalosti při vyšší spontánnosti své manifestace, a tím pozdější, přirozeně životaschopnější manifestace paprsku vize dostihuje tu předešlou. Střetem dochází k vitalizování (oživování) dřívějšího a tonizování (posilování) pozdějšího paprsku. Vzniká zdánlivý zpětný pohyb (retrográdní introverze) posledního samopovstalého paprsku vzhledem k předchozímu. Jedincův duch (mysl) může v jednom okamžiku díky „zkracované vizi“ spatřit svou budoucnost v osvobození se z připoutanosti k minulému a nepřerušným opakováním takto nově získané schopnosti učinit prvotní zkušenost také v introverzi mysli.

Tato nová zkušenost je Kontemplací zkvalitňované živé vize a přirozené je, že tuto schopnost, má-li k tomu předpoklady a sejdou-li se vhodné okolnosti, může učinit

kromě člověka úplně každá bytost, ať už je ve své připoutanosti k jakémukoli tělu více či méně z(ne)výhodněna.

...

K živé vizi, opuštění těla a fyzické smrti se vztahuje jedna z velmi významných událostí v mém životě:

V Praze, v neděli 5. 6. 2005, v průběhu půl hodiny mezi 8:50 až 9:20, odešla z tohoto světa má dlouholetá psí společnice jezevčice Barka. Pohled jejích očí i jednání nasvědčovaly tomu, že ví co nastalo, a že se s tím vyrovná v plné oddanosti principu života s velkou odvahou, kterou překoná všechna úskalí nemoci vedoucí ke konci její současné vize světa. Za naší účasti bylo její tělo spáleno ještě téhož dne v 16 hodin v kremační síni pro malá zvířata v Brně.

Před smrtí Barka zřejmě trpěla velkými bolestmi, ale její naléhavý a pronikavý pohled byl a zůstal až do poslední chvíle klidný a soustředěný. Svou bolest a blízkost smrti vyjádřila jedinkrát krátce před svým odchodem silným vyštěknutím ... právě jsem si chtěl na chvíli odpočinout po noci, kterou jsem spolu s ní probděl. Hned bylo jasné, co nastalo. Okamžitě jsem sjel s postele a sedl si k ní – vždy ležela těsně vedle mne. Položil jsem jí dlaň levé ruky na čelo tak, aby prsty směřovaly mezi uši, a pravou dlaň jsem položil napříč v místě jejích lopatek a srdce. Opuštění těla proběhlo ve čtyřech rozdílných fázích.

V první fázi tělo chvíli pravidelně, ale velmi prudce lapalo po dechu s velkými prodlevami mezi jednotlivými nádechy. Pak pozornost jejích široce rozevřených očí poklesla a oči přetáhla blanka.

Druhá fáze byla nejdelší, jako by Barka spala bez dýchání. Tuto část ukončilo rozzáření chladného bílého světla podobného měsíčnímu, které na okamžik zalilo část pokoje nad ležícím tělem. V tom bylo slyšet, že Marie přerušila mytí nádobí v kuchyni nějakým prudkým pohybem, při němž odložila nádobí, a rychle přišla zjistit, co se děje. Zůstala stát ve dveřích a jen nás s Barkou tiše pozorovala.

Třetí fáze začala, když Barka začla znovu dýchat, tzn. po zhruba 10-ti minutové pauze. Klidně, vyrovnaně, ale trochu zrychleně oproti normálu v klidu. Pravidlené dýchání trvalo několik minut a stejně jak dýchání nečekaně začalo, tak zničehonic náhle přestalo. S posledním výdechem se vytratila velmi jemná vibrace života, kterou jsem z Barčina těla od začátku až do té chvíle cítil v obou dlaních jako mravenčení (ruce brní). Měl jsem pocit, že z jejího těla život odešel.

Následující čtvrtá část trvala také asi 10 minut. Od posledního výdechu jsem už mravenčení v rukou necítil, vystřídala jej mnohem jemnější vibrace potenciálu stahujícího se z těla do mozku, kde se nakonec soustředila. V pravé ruce nad Barčinou páteří jsem už nic necítil. Potom, na úplný závěr, bylo patrné náhlé povolení kůže na celém povrchu Barčina těla a můj vjem jakéhosi potenciálu v Barčině hlavě zmizel. Vzápětí začal vyzvánět zvon na kostelní věži. Zvoní pravidelně jednou týdně v neděli dopoledne před mší. Poslouchal jsem ho pravidelně pootevřeným oknem a nebo jsme chodili s Barkou v tu dobu ven.

Poslední dny před smrtí Barka lehávala v pokoji s pohledem upřeným na sebe v zrcadle, což tak často a dlouho předtím nikdy nedělala. Po celý svůj život se ode mne nehnula ani na krok. Byla se mnou i na pódiích při kon-

certech schována v tašce, ve které nejčastěji spala, a její pochrupávání bylo v pauzách nebo v tichých pasážích hudby slyšet. Jinak mě stále sledovala, a jen když měla nějaké potíže a nebo se zapomněla ve spánku, byli jsme výjimečně nakrátko každý v jiné místnosti bytu. I v noci při každém mém nepatrném pohybu se její oči pootevřely a zpozorněly. Nesnášela násilí, dělbuhy ani údery paličkou do obětních mís (o kterých v knize píší) – plaše odcouvala a odešla se někam schovat. V den své smrti, v šest hodin ráno, si však poprvé mísy vyslechla. Několik minut ležela opřena o polštářek, na kterém byla posazena hluboká velká mísa (s rytinou Buddhy Léčitele; jediná mísa s rytinou, kterou mám). V tu neděli ráno již byla bolestí tak očištěna, že jsem se neubránil nazvat ji Lotosovým květem, když mi po mnoha letech v hlavě samo od sebe a stále dokola znělo *Óm Mani Padmé Húm*. Byla často lidmi úsměvně označována jako svatá. Dokázala si snad každého získat; u některých mužů to bylo nečekané.

...

Obrazně řečeno: nepřerušeně vznikající cyklický pohyb paprsků času tvoří společně se svou introverzí esenci prvotního prostoru šesti směrů. Různá množství paprsků se vlivem spontánně rozvíjené schopnosti prostor tvořit, a zároveň jím být, zhušťují. Ve vlnách vznikají esence ohně, vzduchu, vody a země. Střety vln různých délek (různého času jejich cyklu), hustoty, teploty atd. způsobují vznik esencí světla a zvuku a umožňují kondenzaci (zhuštění) esencí do elementů a živlů, až se v konečném stádiu zhuštění hmota živlu svou zvyšující se vlastní vahou (měrnou hmotností) propadne rychlostí světla sama do sebe (do středu pravotočivé tzv. černé díry) a zmizí svou intro-

verzí. Prvotní, nezhuštěná, spontánně se manifestující samopovstálá vize, jejíž rychlost je v řádu mnohonásobně vyšší než rychlost světla, nemůže být introverzí „černé díry“ nikdy zničena. Pozoruhodné jsou v tomto procesu rychlosti zvuku a světla, které představují dva hraniční stavy jak v hmotě, tak především v jejích esencích v mysli jedince.

Pro člověka nebo skupinu lidí je asi normálním stavem najít si nějaký ušlechtilý smysl života. Mimořádné je být *jógi* a tento smysl v jeho principu uskutečnit. Učitelé přibližují možnost nauku uchopit a skrze svou transmissi ji živou předat dál. Na každém už je, do jaké míry nauku dále oživí svou transmisí, když se stane *jógi*, nebo do jaké míry – ano či ne – zůstane chápajícím a nechá nauku v paměti umřít do doby, než bude – třeba i někým jiným – znovu oživena.

Živá ranní vize tantry a s ní spojený zvuk mantry ukončila mé více než desetileté pátrání po ztraceném pokladu mysli. Ten byl s největší pravděpodobností v osmém století n. l. ukryt do obětní zpívající misky, mohlo se tak ale stát už o mnoho století dříve. Poté byl tertóny znovu objeven a šířen transmisí v podobě paprsku uvědomění, světla a zvuku. To mělo za následek udržování a rozvíjení tradice obětí spojených se zpívající miskou.

Na začátku mého pátrání byla silná touha, která nebyla spojena s žádnou představou. Mýma rukama prošly stovky obětních mís a mezi prvními byla jedna, zatím z nezjištěné tradice, která přivolala vizi symbolického obřadu. V něm zesláblou bytost ležící na lůžku, zřejmě ženu ještě připoutanou ke své mysli a tělu, zvuk misky postupně zbavoval strachu ze ztráty štěstí rodiny, bolesti a smrti.

V neměnné věčnosti
nepřerušené okamžitosti
mimo iluzi dočasnosti
je samopovstálá schopnost
učinit prvotní zkušenost
s esencemi paprsku, světla a zvuku
nezničitelná

Po těchto v duchu vyslovených slovech se přede mnou *v atmosféře průzračně bleděmodré koule* objevil *zlatý symbol* tantry vyjadřující paprsek, světlo a zvuk. Stalo se to 19. června 2011 ráno krátce po probuzení. Ztichle jsem živý obraz před sebou pozoroval a pak mi v duchu zazněl silný zvuk *Lam*, který se mě naprosto zmocnil. Nic netušíc jsem vyslovil neznámou mantru *Šrí Lam Á*. Pocit klidu a naprosté jistoty stability, který mi do duše zvuk *Lam* vnesl, se ještě umocnil. *Tato víze mne dodnes chrání před tzv. provokacemi mysli a překážkami v praktickém životě.*

ŠRÍ LAM DHARMADHÁTU Á Á Á HÚM DŽA

Tajnou mantru *Šrí Lam Á* nešlo zapomenout. Její esence ovládala mou mysl a s ní spojený obraz tantry se stále znovu vracel. Během krátké doby vznikla sama od sebe i melodická mantra *Šrí Lam Dharmadhātu Á Á Á Húm Dža*. Jedno *Á* esence, v mantře zpěvně vyslovované jako velmi dlouhé a melodické v intervalu malé tercie, nahradila tři *Á* ve smyslu trojice paprsku, světla a zvuku. Tato *troj-esence* odráží jasný, čistý a čirý vztah k mysli, hlasu a tělu.

Se slovníkem, neboť sanskrt kromě několika slov neznám, jsem pak napsal poznámky k významu mantry:

Šrí – nejposvátnější slabika a oslovení v rodu nerozlišené prapodstaty života; nerozlišené oslovení Paní/Pane, také Bože.

Lam – esence elementu živlu země; semenná slabika všeho v časoprostoru ukotveného; čiré tělo naplněné pocitem zkušenosti nezprostředkovaného, ničím nepodmíněného a v tom skutečného štěstí domova.

Dharmadhátu – čas dharmy, v němž všechny jevy povstávají, trvají a mizí; dharma – samopovstálý trojný princip učení; umožňuje pochopit vlastní schopnost k prvotní zkušenosti, kterou vyjadřuje potenciál energie esencí paprsku, světla a zvuku.

Á – esence prvotního zvuku; esence posvátných slabik Óm Áh Húm, které se vztahují k *haře* (tělo), *třetímu oku* (energie) a *srdci* (mysl); esencí Á se ožívují veškeré vazby ve všech směrech i rozměrech cyklu živého času, jehož paprsek povstávající společně s vizí tvoří prostor.

Húm – zvuk zmocňující síly srdce; rozpouští veškeré překážky ve všech směrech připoutanosti.

Dža – dosažení cíle; završení vize směru jasného paprsku, čistého světla a čirého zvuku nevyslovitelného přání života samého žít v těle jedince, ve světě i ve vesmíru.

Esence *Lam* mantry se snáší myslí, hlasem a tělem, aby nasměrovala a ukotvila praxi se zrcadlovou obětní mísou a jejím zvukem do vnější sféry a živlu Země. Završený zvuk, na který se pozornost soustřeďuje, posvěcují slabiky Á a Húm, které *tertön* dokáže v alikvótním obalu základního tónu zpívající mísy rozlišit od jiných, zdůraznit, oddělit a tzv. provést. Zvuk zpívající mísy pak podmanivě působí zpět na mysl, do které vkládá to, co tam už od počátku je – jasné, čisté a čiré.

O deset dnů později, 29. června 2011, jsem navštívil Prahu, abych se v prostoru velkoobchodu Sanu Babu setkal s lamou tradice bönu 7. Kundrol Rinpočem z kláštera Za Mongyal. Po závěrečné modlitbě, kterou ukončil veřejnou rozpravu, mě lama, který je znám jako velmi srdečný a otevřený člověk, a tak se také choval, řekl, že se zpívající mýsy v tradici starého ani nového bönu nepoužívají, a o tom, že by se v Tibetu někdy vyskytovaly ani od svých starých učitelů neslyšel.

Zklamán touto zprávou jsem nebyl, neboť jsem stejnou odpověď slyšel už mnohokrát. Bylo tu ale něco jiného, co mě do Prahy přimělo přijet, ale stále jsem ještě nevěděl co to je, a to mě rozčilovalo. Ani po návratu domů jsem se nemohl zbavit pocitu, že mi něco uniká, a tak jsem bez cíle hledal na internetu cokoli, co se lamova výjezdu na Západ týkalo. Cílem jeho cesty byl klášter v Pittsburgu.

...

Nadaci Olmo Ling zpřístupňující dávné učení tradice bönu založil před několika lety Tempa Dukte Lama, který se věnuje tradiční malbě a kaligrafii. Narodil se v údolí Humla v Nepálu blízko hranice s Tibetem do rodiny lékařů v tradici bönu a ŋingmy. Často doprovázel svého dědečka z vesnice Shaman Drang Rig při jeho kněžských návštěvách nemocných a umírajících. Studoval tradiční léčebné praktiky šamanismu v jeho rodové bönistické linii, vysvěcen byl v kláštře Menri v Dolandži.

Prohlížel jsem si kaligrafii Tempa Lamy a moje nedávná vize se s jeho kaligrafií spojila. Pokračoval jsem dál prohlížením fotografií ze života nadace a konečně jsem zde našel pojem pro označení ornamentu na zpívajících

mísách – Dharmačakra – a uvědomil si jeho skutečný význam. Pochopil jsem důvod svého znepokojení a pocítil znovu tajemnou příchut' neočekávaných souvislostí, které živá vize do života vnáší, aniž by byla časem, jeho jedním poměrně malým rozměrem *dříve/později* omezena.

O síle vize vypovídá i jiná příhoda, kterou do Úvodu vkládám až nyní – po roce – při závěrečném čtení.

Včera mi přišel od přítele tento e-mail:

Skoro každé ráno provádím praxi, kterou jste mi předal při našem posledním setkání – vizualizaci paprsku, světla a zvuku na modrém podkladě. Zpočátku jsem ale byl příliš urputný, než abych se na ni mohl koncentrovat uvolněně, a tak jsem se asi po týdnu na chvíli vrátil ke koncentraci na okamžitou přítomnost v podobě paprsku času, který obvykle pocítuji, jakoby mi vstupoval do čela. Ve chvíli, kdy se v koncentraci na tenký paprsek času uvolním, oblouček symbolu světla se ukáže sám od sebe před mýma očima a písmeno Á slyším v uších jako konstantní zvuk, ale nevidím ho. Když zkoumám pozadí, tak barvu určit neumím, bledě modrá nikde. Na jednu stranu vím, že jsem od Vámi nakresleného symbolu vizualizace někam uhnul, ale skoro se mi chce říct, že ono to uhnulo samo. Nějak mi to k tomuto módu samo sklouzne a koncentrace v tom pěkně a nenásilně „sedí“. Tak tam sedím s ní. Asi i toto ranní vysedávání mi pomáhá pochopit, co je živý čas, o kterém hovoříte.

Jedno ráno jsem poděkoval mysli za pěkné koncentrované sezení a řekl jí, že dál už bych rád pokračoval bez ní. Soustředění se pak fyzicky svezlo z čela jakoby níže do těla a částečně se rozprostřelo z těla ven. A také se začalo takřikajíc generovat samo od sebe. Zároveň přestalo být smysluplné hovořit o soustředění se na přítomnost, protože tři rozměry času byly najednou jedním spojeným časem. Od té doby při ranním sezení cítím, proč označujete tento čas za živý. Snažení se o něco mi teď připadá jako příliš myšlenková aktivita, nebo jako pou-

ze myšlenková aktivita, taková legrace, která je živému času fuk. Připadá mi patřičnější uvědomit si živý čas beze snahy o uvědomění. Skoro se mi chce říct „být živým časem“. Cítím, že je živý, že na něj sahám a jím jsem.

Děkuji Vám, Miroslave, za čas, který mi věnujete a za vše ostatní. Ať se Vám velmi daří, Váš Patrik.

...

Vize *Paprsku, světla a zvuku* mne dovedla k odpovědi na otázku spojenou s touhou po odhalení tajemství tibetských mís. Svým způsobem potvrdila i empirický, více než desetiletý výzkum podložený studiem tibetských duchovních nauk, přede všemi nauk v transmisi mistra dzogčenu Namkhai Norbu Rinpoče.

...

Čhögjal Namkhai Norbu (1938) se narodil v kraji Derge ve východním Tibetu. Byl rozpoznán jako reinkarnace mistra dzogčenu Adzom Drugpy a Shabdrung Ngawang Namgyala. Studoval tantrické a sůtrické nauky, školu Sákja, indickou a čínskou astrologii, logiku atd. u nejlepších učitelů své doby; např. u živoucího ztělesnění Vadžrajóginí mistryně Aju Khandro Dordže Paldrön. V sedmnácti letech, na základě snu, vyhledal svého hlavního učitele, lékaře Ňagla Rinpoče Rigdzin Čhangčhub Dordže (1825/26-1961/78) žáka Adzom Drugpy, Ňagla Pema Dūdula a Šardza Rinpočeho, proslulého bönistického mistra dzogčenu, který uskutečnil tělo světla podobně jako i učitelé Namkhai Norbua Aju Khandro a zmíněný Čhangčhub Dordže. Ten mladého Namkhaie přímo uvedl do zkušenosti dzogčenu.

Prostřednictvím snů objevil Namkhai Norbu v roce 1984 v jeskyni Maratice poklad mysli (gongter) nazvaný Sféra životní esence vadžry – praxe dlouhého života Nesmrtelné dákiní – jako čistou vizi (dagnang).

Namkhai Norbu Rinpoče představuje nesektářský proud v tibetské tradici. V hlavním centru v Merigaru, které založil v italských horách, podporuje vzájemnou spolupráci mistrů všech škol. Je autorem knih o buddhismu, dzogčhenu, bönu a historii Tibetu. Přibližně třicet let působil jako profesor Orientálního institutu neapolské univerzity, kde učil tibetštinu, mongolštinu, kulturní dějiny Tibetu a prováděl rozsáhlý výzkum historických kořenů tibetské kultury a pátral po literárních prameňech bönistické tradice. Dnes se plně věnuje komunitě Dzogčhenu.

...

Ve starých dobách byly poklady mysli (termy) nejrůznějším způsobem ukrývány, aby mohly být v budoucnu za příznivých okolností objeviteli term (tzv. tertöny) znovu objeveny. Nositelé bönistické tradice však dosud na Západě žádné nauky s mísami nepředali, a ani si nepamatují, že by se v Tibetu tzv. tibetské mísy někdy vyskytovaly, přestože na Západě se tvrdí opak. Ani první cestovatelé zpívající mísy v Tibetu nikdy neviděli.

Naproti tomu tento rozměrný typ zpívajících mís prodávají po světě často tibeťané, kteří z Tibetu po vojenském obsazení své země uprchli do sousedního Nepálu a nebo se už narodili v exilu. Možná odtud vznikl i pojem tibetské mísy, neboť velké zpívající mísy se vyrábějí právě na pomezí Nepálu, Bhútánu a Indie a jinde vyráběné misky mají zpravidla menší velikost a tvar.

Od počátku mě vedl tajemný zvuk zpívajících mís – opakovaně povstávající a ztrácející se – a okamžitá krátká vize, když jsem držel jednu starou mísu v rukou.

Kontext obětní zpívající mísy s jejím ornamentem bych ale bez znalosti nauk dzogčenu a bönu předávaných právě Tibeťany nerozluštil. Co k tomu říci na závěr. *Kultura ducha sousedních zemí a království Tibetské a Himálajské oblasti byla vždy velmi úzce propojena.*

Jak mísy působí

Pro velkou hustotu hmoty, umocněnou kováním a žitím zvonností, působí zpívající mísy svým zvukem (mechanickým vlněním) na orgány s hustým soustředěním nerostných látek v těle, jako jsou zuby, kosti, klouby, soli, kameny apod. Proto se nehodí k dlouhodobému přikládání na tělo, které při hře trne. V rukou tertöna s léčivými schopnostmi, nebo poučeného terapeuta, může být ale i tato vlastnost zpívajících mís efektivně krátkodobě využita.

Dlouhodobě se zvuk zpívajících mís v prostoru velmi dobře hodí k hluboké meditaci.

Největší prospěch z obětních mís nalezneme v symbolických rituálech mentálního přijímání a obětování. Také při obětování potravy v esenciální a/nebo v elementární a/nebo v živelné podobě.

Ornament Dharmačakry (kruh opakovaně předávaného učení prvotního principu života), Melongu (zrcadlo, s jehož pomocí se vysvětluje neměnná podstata nepřerušované přirozenosti potenciálu energie bytostí, světa i vesmíru) nebo Bindu (Střed sám) na obětních zpívajících

mísách prozrazuje přítomnost buddhistické nauky, dharmy véd i nauk bönistické tradice.

Čas strávený s obětní zpívající mísou přináší mnohý užitek. Poklad mysli ukrytý v pulzujícím zvuku neverbální nauky je možno rozvíjet za každé situace i v každém času. Ornament, zrcadlově lesklá stěna a tvar skrývají klíč k tradiční nauce.

...

S obětní zpívající mísou je možné se naučit:

- čirý zvuk – povstalý z ticha slyšet jako esenci slova a dogmatu
- čisté světlo – obrazu v zrcadle vyleštěné stěny vidět jako esenci představeného ideálu světa; tvar mísy je esencí vymezeného prostoru *nádoby* těla, v níž se shromažďuje čisté světlo nektaru
- jasný paprsek – času vyjádřeného pulzem (frekvencí neslyšného zvuku, kterou nese slyšitelný tón) vnímat jako esenci povstalé touhy v jejím věčně neměnném, nepřerušeně okamžitým a pomíjivě dočasném rozměru šesti směrů cyklu.

Život s obětní zpívající mísou jedinci pomáhá rozpouštět mentální otupělost plodící lpění a hněv. Umožňuje uvolnit se v sebeprojevení a znovuzískání ztraceného pokladu mysli, který jedinci vrací citlivost, tvořivost a možnost léčit se oživením.

30. června 2011

Žrcadlová obětní mísa. V mimořádném zvuku i vzhledu tohoto nástroje jsou rozvinuty vlastnosti nástrojů neverbální komunikace, které pocházejí z doby rituálních tradic bönu. Fungují na principu vzájemné závislosti vnitřní energie jedince s energiemi vnějšími.

Zvuk, světlo a paprsek

Pozornost dítěte je zcela upoutána vnějšími jevy, které vnímá všemi smysly svého těla a učí se je pojmenovat. Zvuk *slova*, jeho naslouchání a napodobování je v tomto období vnější připoutanosti určujícím pro jeho schopnost komunikovat s okolím, vyjadřovat své potřeby i vyznačovat směr, kudy se chce svobodně ubírat. Rozdíl mezi tím, co se říká a tím, co se děje, působí mimo jiné na jeho pozdější rozčarování (ztrátu okouzlení světem), reflexi a sebeuvědomění. Jedinec hledá pravdivé slovo v esenci zvuku uvnitř – v mysli – a zde nachází světlo.

Druhou významnou fází svého vývoje objevuje dospívající jedinec ve zdroji vnitřního *světla*. Ve svém vnitřním těle nachází sílu vize, která mu pomáhá překonávat veškerá konceptuální omezení a těžkosti. Energie čistého světla, mnohem jemnějšího než zvuk, dává svými esencemi, k nimž se jedinec v mysli připoutává, lehkost. Život s vizí nabíjí jeho přístup k řešení těžkých situací pozitivizmem. Jedinci se zdá být jeho sebepoznání konečné. V transformaci své duše objevil sebevědomý jedinec neomezené možnosti transformace.

V duální vizi však vše v dobro proměnit nelze, a tak jedinec, připoutaný k duši svého těla, naráží znovu – tentokrát na svá omezení. Vize v podobě vnitřního světla se pozvolna rozpouští v *těle pravdy*. Jedinec objevuje skutečnou svobodu v *paprsku* schopnosti rozhodovat se mezi tím co odmítne, změní anebo nechá takové, jaké to je. Jasná mysl způsobuje jedincovo zmoudření. Ve své nepřipouta-

*Zbytek ornamentu na staré míse, která byla do hloubky leštěna.
Síla dna mísy je srovnatelná s jedním listem papíru této knížky.
Taro, Nepál, 18 cm*

*Stejný ornament na jiné míse, která leštěna nebyla.
Dno této mísy je desetkrát silnější t.j. asi jako deset listů knihy.
Taro, Nepál, 12 cm*

nosti k myslí vychutnává samoosvobození jako schopnost bezprostřední zkušenosti. Snižuje úsilí a učí se vítat život svou spontánní vizí – *vše je dobré*.

...

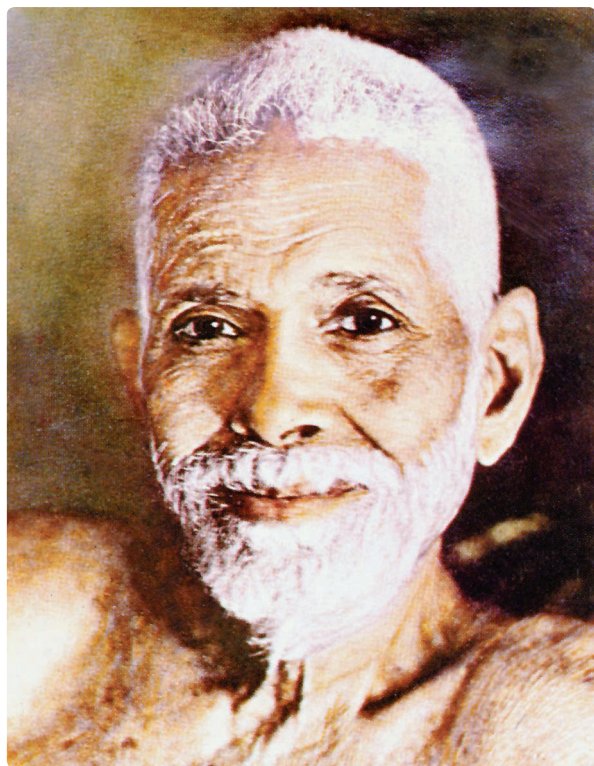
Souvislosti, o kterých zde hovořím, mají domov na celé naší planetě. Jsou tu věčně přítomné v myslích lidí dějinných epoch Východu i Západu. Trojčetný, v sobě nerozdělitelný princip pravé podstaty všech jevů vesmíru, světa i jedince byl např. u Aztéků (Mexiko), Keltů (Anglie) nebo Bönků (Tibet) atd. přirovnáván k zrcadlu. Keltští druidové používali již ve 20. stol. př. n. l. krystaly z berylu a později i koule z křišťálu k věštění.

Podle tří, několik tisíc let starých pramenů nauky, které jsem studoval i prakticky provedl, jsou tyto souvislosti nejvyšším učením přibližujícím nejzazší pravdu, kterou nelze žádným pojmem definovat. Přesto jsou zde jisté okolnosti, kterými se vlastní stav bytostí i vesmíru spontánně sám zastupuje.

...

O obětních zpívajících mísách se hovoří jako o ztraceném umění podobně, jako se sanskrit v písmu dévanágarí považuje za mrtvý jazyk. Tradice Východu dosud nerozlišuje mezi duchovním a světským, minulým a budoucím, a tak je tu stále živě přítomna a přístupna.

Jedinečnost obětních zpívajících mís, podobnost jejich zvuku se zvonem západního typu a praktický, duchovně psychologický kontext pro každého dostupný sám vybízí k zamyšlení.

„Óm Namo Bhagavate Śrī Ramana Dṛṣa“

Bhagaván Śrī Ramana Mahārṣi (30. prosince 1879 – 14. dubna 1950), následovník dávných rṣiů, kterými byly v sanskrtském jazyce zpívány a posléze v písmu dévanágarí zapsány posvátné hymny véd. Od svých sedmnácti let byl opatrován přibývajícími oddanými na hoře Arunácale u Tiruvannámalaie na jihu Indie jako plně realizovaný mudrc džňány. Své učení formuloval dotazováním se po sebepřesahující (Já–Já) podstatě (Já) – „Kdo jsem Já?“ (sanskrt. Átmavičára). Já, svůj prvotně projevený vlastní stav, vyjádřil jako Střed Sám (střed, v sanskrtu bindu; jeho znakem v písmu dévanágarí je tečka/bod). Soustředění a rozpuštění mysli vyjádřil slovy: „To, co je, je mír. Vše, co potřebujeme, je zůstat tiši. Mír je naší skutečnou podstatou.“

Na některých obětních mísách jsou dodatečně vyražena písmena, jména nebo krátká sdělení v písmu dévanágari. Na všech mísách jsou kruhové ornamenty vyznačující samotný kruh, nebo kruh s jeho středem – tečkou (sanskrt. bindu; anusvára v písmu dévanágari) představující jednotu prapůvodního principu života s životem samým. Rozvinutí ornamentu do trojice (viz str. 36) vyjadřuje neoddělitelnost trojné podstaty tohoto principu od všech jevů.

Písmem dévanágari byla v 8.-6. stol. př. n. l. ve starověké Indii zachycena velká část védských hymnů v časoměrném verši a metrice. Do té doby byly tyto hymny téměř tisíc let předávány pouze hlasem. Svatým zřecům (ršiům) je vnikla nejvyšší bytost (puruša), aby se od nich lidé dověděli (védy), jak mají provádět obětiny k jejímu správnému uctění.

Ještě v nedávné době žil na hoře Arunácala Šrí Rama-na Mahárši, který se řadí k dávným ršiům. On sám neměl se zpívajícími mísami nic společného, ale jeho přirozený postoj k učení mě v souvislosti se zpívajícími mísami inspiroval, když svůj vlastní stav vyjádřil tichem, jehož přechodným stadiem je myšlenka.

Jak to spolu všechno souvisí. Myšlenka je esencí (podstatou) zvuku (slova), ticho je esencí každé myšlenky. Elementem esence zvuku je potom hlas, který myšlenku pomocí dechu nechává zaznít uvnitř těla, což vnímáme na venek i slyšíme jako zvuk. Zvuk znějící mísy s myšlenkou spojuje ticho, do kterého se zvuk mísy i myšlenka stále znovu noří, aby z něho v dalším okamžiku samy povstaly. Tato podobnost je celým kouzlem a jedním specifikem obětních zpívajících mís i jejich „homeopatického“ působení na mysl, když je na ně soustředěna.

Kruhový ozdobný ornament na zpívajících mísách symbolizuje kromě tečky a kruhu také trojici. To nás vede např. o něco severněji do doby rituálních tradic tibetského bönu. Základem těchto nauk bylo ústní předávání *Bönu přirozené podstaty mysli*, které pochází z doby 18. stol. př. n. l., a je připisováno duchovnímu reformátorovi bönu a buddhovi nírmánakáji Tonpa Šenrabu Miwo z království Žang-žung (Západní Tibet). Předávání jeho nauky *Věčného bönu* (Yung Drung Bö), která je nejvyšším učením tradice tibetského bö-n-buddhismu, je v principu a metodě praxe jen velmi málo odlišná od cyklu nauk *Velké dokonalosti* (tib. dzogčhen) mnohem pozdější vadžrajánové buddhistické tradice. Tuto nauku formuloval ve 2. stol. př. n. l. Garab Dordže z Oddijány (pravděpodobně dnešní Pákistán) a zanechal ji linii svých žáků jako testament, který uvozuje tři principy dzogčhenu.

Přímo objev svůj stav.

Nezůstávej v pochybnostech.

Pokračuj v kontemplaci, v hlubokém stavu samoosvobození.

Jak spolu souvisí uvedené tři zdroje je zřejmé z následujícího: ršim Ramanou vyslovené tři pokyny se od testamentu Garaba Dordže a bönu přirozené podstaty mysli Tonpy Šenraba v zásadě neliší.

Nejprve zjistěte kdo jste.

K tomu není potřeba učnosti.

Člověk, který je činný ve světě, a přece zůstane bez žádostí, neztratí nikdy ze zřetele svou vlastní podstatu. Taková realizace Středu Samého je nejvyšší pomocí, již lze lidstvu prokázat. Světci pomáhají, i když zůstávají v lesích nebo u svých rodin. Pomoc je neviditelná, nicméně přítomná.

Paní/Pane — Šrí

Kdo jsem já? ... Od svých devíti let, po chvilkovém vytržení z těla, touto otázkou (jejím směrem) za všech okolností zkoumám subjekt, ve kterém otázka povstává. Jako možnost duchovního naplnění mi to plně postačuje. O uspokojení hovořit nelze, neboť v tomto stavu není nic, co by bylo možno oddělit z celku a následně jedno s druhým porovnat. Neexistuje tak ani žádný pojem, který by mohl vlastní stav – toho, co je – definovat. Co je na tomto neměnném stavu zvláštní, je jeho samopovstalá ambice žít. O té jsem se ve stavu mimo tělo dověděl, abych si ji v následujících letech až do dnešních dnů uvědomoval.

Nejdříve mě pohltil prostor zvuků, postupně od měkkých hlubokých po křehké vysoké, zvuky vystřídaly barvy, od temných po světlé, které se spojily v oslňující bělostné světlo. Světlo ustoupilo jasu bez zvuku a bez světla; jenom směry mého pohledu kolem byly průhlednými paprsky mého uvědomění, které tvořilo nepostihnutelný prostor. V tom prostoru jsem pak zahlédl své na zemi ležící tělo a současně s tím mě nějaká inteligentnější bytost inspirovala a vnukla mi podnět k okamžitému rozhodnutí vrátit se do života, ze kterého jsem byl náhle vytržen. Aniž bych znal jediný jiný konkrétní důvod, proč se mám do svého ležícího těla vrátit, přijal jsem toto vnuknutí jako poslání – žít.

Bez čtyř let už to bude půl století, co v historických pramenech nacházím zdroje, které, pro mé poslání žít, ke mně samy přicházejí a okolnosti vlastního stavu bytosti popisují. Sdílím tak učení Šrí Ramana Maháršiho, mého prvního učitele, i nauky dzogčenu předávané Čögyal Namkhai Norbu Rinpočem; někdy také Gešhe Tenzin

Wangyal Rinpočem, Kalu Rinpočem a dalších. S touto zkušeností zkoumám i ornament na zpívajících mísách, které za mnou jako nauka přišly podobným způsobem. Rozdíl mezi naukami je v tom, že do obětních zpívajících mís je ukryta symbolická neverbální forma učení, jehož transmisi si předávají *utajení* učitelé.

Transmise a Žrcadlo živého času

Prvním pojmem mé přítomnosti zde, kterým se má mysl definuje, je okamžitý rozměr této přítomnosti, bez kterého by tato přítomnost nebyla uskutečnitelná. Jsem ve své mysli svým, ze sebe povstalým, okamžitě soustředěným čirým objektem, a zároveň se jasně uvědomuji jako věčný subjekt tohoto středu, od něho neoddělitelný v rozměru cyklu času, který se nikdy nemění. Mezi jasnou věcností mého pozorujícího subjektu a okamžitostí mnou pozorovaného čirého objektu středu (soustředění) samopovstává přirozený proces ničím nepřerušného čistého pozorování. Čistého proto, že zde není kromě samopovstale živé pozornosti žádný jiný záměr. Ze své prvotní zkušenosti v tomto neduálně jasném, čistém a čirém východisku trojné podstaty kontemplace rozvíjím své další zkušenosti, neoddělitelné od posuzující mysli.

Tak se mým samopovstalým soustředěním v nepřerušené okamžité přítomnosti objektivizují všechny jevy uvnitř i venku bez rozdílu. A protože se neustále proměňují, zdám se i já sám – připoutám-li se k nim svým přítomněním v nich – být v neustálém procesu proměn. Tato iluze živí mou touhu opanovat přítomnost v ještě jiném rozměru cyklu času, který mi umožňuje výhled do budoucnosti na základě předpokladu vize minulosti, ane-

bo naopak výhled do minulosti na základě předpokladu vize budoucnosti. Rozdíl mezi minulostí a budoucností (budoucností a minulostí) je iluzí dočasnosti; tak z iluze okamžité přítomnosti vzniká iluze dočasnosti.

Zároveň, když o nic neusiluji, přirozeně samo od sebe přichází zjištění, že opakem připoutávání se k objektům uvnitř i venku je uvolňování se v nich.

Tak tři rozměry cyklu živého času – věčně neměnný, nepřerušeně okamžitý a dočasně pomíjivý (budoucí s minulostí) – současně povstávají i rozpouštějí se celkem v šesti směrech paprsků tvořících prostor. Vyjadřují mou samopovstalou ambici žít mimo nevědomost i poznání; mimo iluzi, že je zde (ve vlastním stavu) ještě něco jiného, co by mohlo být jako život sám poznáno.

Pro samopovstalou ambici – žít z jasně nesmrtelnosti subjektu a věčného rozměru cyklu času – mám ve svém čistém soustředění mysli, podobně jako každá jiná bytost, ukryt čirý potenciál schopnosti oživovat se a životem se léčit v přítomné duši s tělem. Tuto přirozenou vlastnost mohu v duchu sdílet s ostatními dušemi, aniž bych musel vynakládat nějaké úsilí; tedy kromě úsilí překonat vlastní sklony věnovat se ještě něčemu jinému.

...

„Soustřed’ se, prosím, na nepřerušenou okamžitost právě probíhajícího času. Uvědom se v ní jako průzračný, nepřerušeně okamžitý střed mysli, který se tvým vlastním čistým a jasně neměnným pozorováním stává stále zřetelnější, když se tvou věčnou podstatou přirozeně projasňuje v čirý střed objektu tvé pozornosti, aniž by tu byl nějaký rozdíl mezi tím co je uvnitř a co je venku.“

Uvědomte si, že se vaše soustředění týká pouze přítomného času, nikoli přítomných objektů a jevů v něm. Místo, kde se nacházíte uvnitř i vně, vaše sny a myšlenky, pocity a emoce, které se vás zmocňují, teplo, chlad, činnost i nečinnost, to všechno je teď nepodstatné.

Čas léčí mysl, duši i tělo samopovstalou aktivitou.

Pokud je tu taková potřeba a možnost: najděte si klidné místo uvnitř – v tichu mysli – nebo vně – v těle – v nějakém klidném prostředí, ve kterém se budete cítit dobře a nebudete nikým, ani ničím rušeni. Vyhradte si čas jen pro sebe a zjistíte, že v nepřerušené okamžikosti vašeho sebeuvědomění nejste nikdy sami; jen jste se znovu potřebovali ujistit, že tomu tak opravdu je.

Tomuto oživujícímu procesu vlastního stavu se říká transmise, nebo-li transpersonální mise v Zrcadle živého času.

Na chvíli, nejde-li to stále, dělejte to, co vás baví, čemu věříte, že vám to v životě pomáhá, při čem cítíte, že zase žijete a vaše životní síla se znovu obnovuje.

Váš dech spojuje pozorování živého času s vaším tělem. Tak v bdělé, nepřerušené okamžité přítomnosti není žádný vnitřní ani vnější prostor, do kterého by tato čirá mise čisté vzájemnosti nemohla proniknout. I když je pro bytosti žijící v iluzi dočasnosti neviditelná, je s vaší vizí jasně přítomna všude, kde je jí potřeba.

V Zrcadle živého času můžete také rozvíjet své sklony k dobrým úmyslům, které se nemusí týkat jenom vás, ale mohou se vztahovat k někomu druhému. Něco reálného si přejte a během transmise na to pomyslete. Je-li tu taková možnost, pomůže to vaše přání snadněji uskutečnit. Pojem snadněji se vztahuje k vnějšmu světu. Míra úsilí, jako taková, se nezmenší, jen se změní poměr vašeho usilování smě-

rem ven a dovnitř. Počítejte však s tím, že současně s každým přáním (touhou) u vás povstane a zesílí jistá vazba k tomuto přání, čímž vznikne karmický dluh a proces se zatíží.

Někdy pak může nastat situace, že vaši mysl tento dluh zatíží natolik, že budete mít potřebu se vyrovnat. V meditaci rovnosti to učíte formou obětiny — daru. Ve skrytém smyslu je to obětina Žrcadlu živého času a ve vnitřním smyslu je to obětina sobě a druhým — k oběma dochází skrze obětovaný čas. Ve vnějším smyslu je to věcná obětina tomu, kdo Žrcadlo živého času reprezentuje.

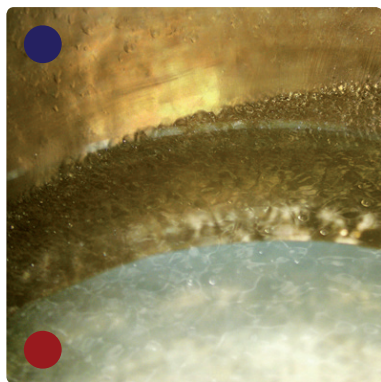
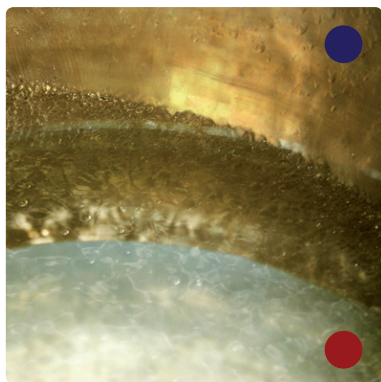
Transmise je ve smyslu vzájemné neoddělitelnosti vlastního stavu všech bytostí to nejpřirozenější, co můžete prožít. Je na vás, abyste ve svém přirozeném stavu setrvali, aniž byste se nechali nějakým rozměrem času nějak omezovat.

...

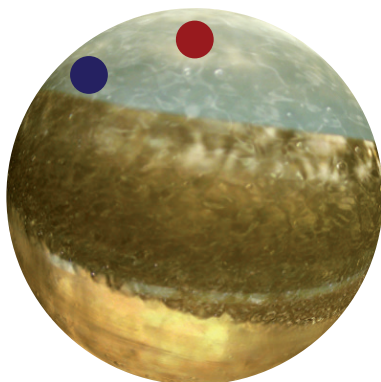
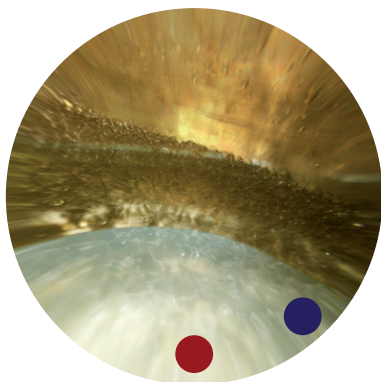
Jedinec ví, uvědomuje se, ale přesto potřebuje ujištění, že v tom není nikdy sám. Když už jednou takové ujištění od někoho získá, nemusel by už nikdy o svém vlastním stavu a podstatě svého přirozeného potenciálu pochybovat. Svobodně volí rozměr cyklu času, ve kterém se jeho potenciál rozvine.

Aby byla jedincova transmise skutečná/živá, je zpravidla alespoň v prvním případě nutné potvrzení vzájemnosti někým, kdo má schopnost zkušenost nepřerušené okamžitosti v rozměru pomíjivé dočasnosti učinit. Může k tomu dojít při osobním setkání (symbolický význam), ve snu, vnuknutí, předáním formou gongteru, termy myslí ukryté v předmětu, fotografii, atd.

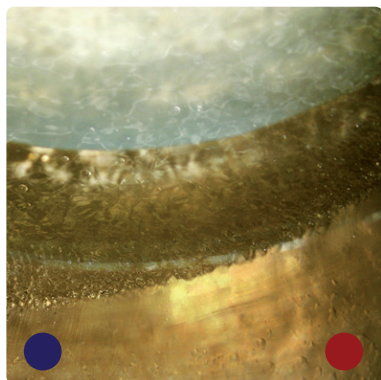
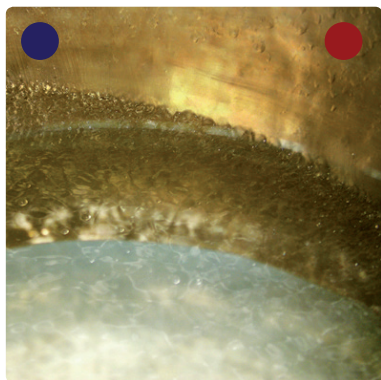
Proto transmissi s úctou směřuji skrze své učitele k předkům a skrze následovníky k ostatním bytostem.

Paprsek času tvoří: prostor rozhraní zrcadla — co je napravo je i nalevo,

prostor rozhraní křišťálové koule — co je vepředu je i vzadu,

prostor rozhraní křišťálu — co je nahoře je i dole.

Živý čas zrcadla

Abstraktní čas tvoří konkrétní prostor

Prožít zvuk znamená obětovat mu svůj čas. Zvuk se udává v počtu kmitů za jednotku času a kmitání je obecně vyjádřeno změnou a návratem zpět. Zvuk, jako takový, prostorem definovat nelze, ač každý prostor svými vlastnostmi zvuk dotváří. Prožitek času, mechanický kmitavý pohyb zvuku i prostor jsou však vždy odrazem stavu paprsku času v jeho živém cyklu.

Živý čas je v sobě do tří rozměrů cyklu uspořádaný čas. V paprsku své vize, která s živým časem povstává, jsme k tomuto troj-rozměru připoutáni jako k neměnné věčnosti, k neustále se proměňující nepřerušené okamžitosti a k pomíjivé dočasnosti vyjádřené očekávanou budoucností s minulostí, která je každým jedincem vnímána skrze jeho – na druhé nepřenosnou – zkušenost jinak. Pro jeden ze tří rozměrů cyklu paprsku je tak vize jedincovy budoucnosti jen z jedné třetiny tvořena zkušeností – zkušenostním předpokladem. V opačném směru paprsku tomu odpovídá i jedincova vize minulosti, když živý čas tvoří v šesti směrech tří rozměrů prostor toho, co je napravo i nalevo, co je vepředu i vzadu a co je nahoře i dole. Třemi rozměry cyklu tak samopovstale paprsky živého času *tvoří prostor troj-rozhraní zrcadla, křišťálové koule a křišťálu, a zároveň jím prostupuje.*

Zpívající mísa je specifickou formou obětní mísy, ve které se – tichem a zvukem – obětuje živý čas. Nezávisle na této funkci je zpívající mísa také specifickým druhem

zrcadla (tib. melong). Pomocí zrcadla se vysvětluje neměnná podstata vlastního stavu všech bytostí a vesmíru, její schopnost nepřerušené přirozenosti učinit okamžitou zkušenost, kterou je šíření energie na třech úrovních. V nauce dzogčenu je esence šíření energie připodobňována k zrcadlu, křišťálové kouli a křišťálu, které se vzta-hují ke kapacitě mysli, kondici energie/hlasu a těla jedince, jako k nejdůležitější trojici *Velké dokonalosti* (tib. Dzogpa Čenpo, sanskrt Maha Ati) pojímané jako *báze, cesta a plod*.

Jak paprsek času samopovstává a putuje

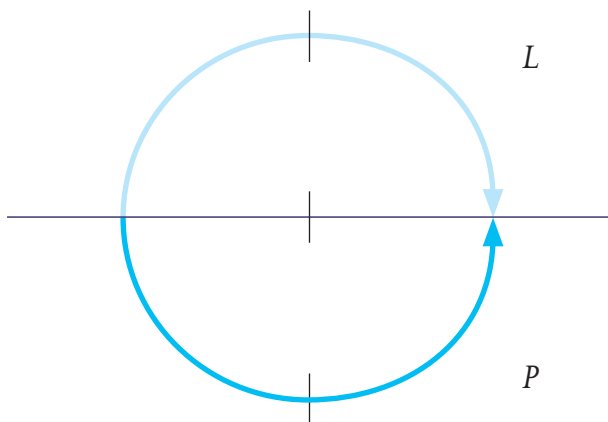
Příměr k zrcadlu vysvětluje vlastní stav bytosti (bázi) jako uvědomění prosté jakékoli podmíněnosti nebo omezení energie, jež nemá žádný tvar a jejíž objevení je dharma-kájou neboli *tělem pravdy* a pravé podstaty reality.

*Paprsek povstává v rozhraní zrcadla oběma směry;
co je před zrcadlem, je i za zrcadlem*

V zrcadle živého času samopovstává vize v šesti směrech paprsků tří neoddělitelných rozměrů jeho cyklu. Paprsky prvního rozměru cyklu jsou vizí zrcadla samého, která se

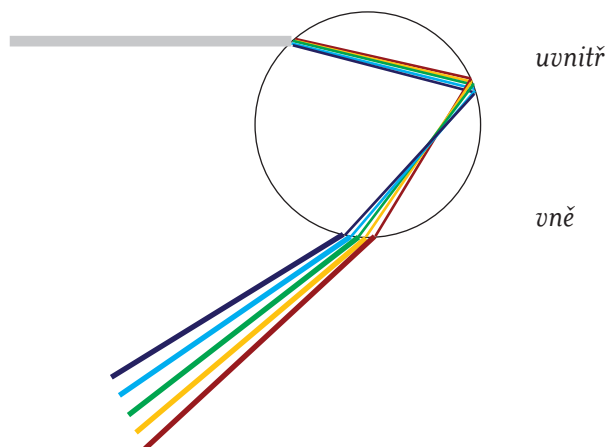
spontánně šíří a zhušťuje do druhého a třetího rozměru. Obousměrně samopovstale paprsky prvního rozměru cyklu jsou tak předobrazem druhého rozměru cyklu, který představuje prostor vnitřní a vnější přirozenosti.

*Co je z pohledu před zrcadlem nalevo,
to je za zrcadlem napravo*

Příklad ke křišťálové kouli poukazuje na fakt, že kouli odražený obraz se nachází jak na vnitřním, tak i na vnějším rozhraní jejího povrchu. Zrcadlo, ze kterého paprsky povstaly, získává svůj vlastní obraz uvnitř i vně křišťálové koule. Samo zůstává neměnnou prapodstatou a vzorem principu zrcadlení, který se v křišťálové kouli nepřerušeně proměňuje okamžitou *dvouprojekcí sebe sama*. Tato dvou-projekce je základem duální vize, ve které se přeměňuje nečistá vize na čistou viz dále. Paprsky, které v zrcadle jako esence povstaly a přitom netvoří svým zhuštěním rozměr dvou-rozhraní vize křišťálové koule, se v tom samém okamžiku v prostoru koule elementárně rozkládají do spektra. Vzniká spektrum vnitřních elementů

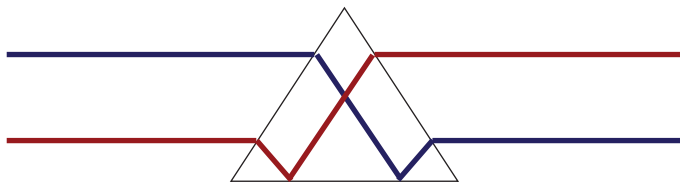
a jeho reflexe do spektra vnějších elementů. Spektrum vnějších elementů se stává předobrazem ještě zhuštěnější vize třetího rozměru cyklu, která je vizí živlů v průměru ke křišťálu.

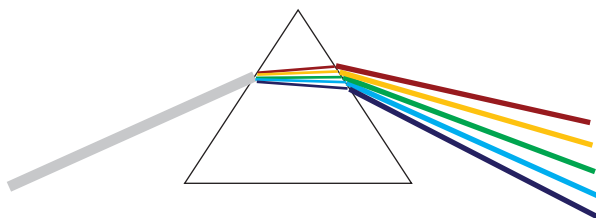
Lom paprsku v křišťálové kouli — spektrum a reflexe

Spektrum vnitřních elementů je manifestací energie původního zdroje božstev pro vizualizace cesty přeměny nečisté vnitřní vize na čistou (transformace), kterou realizované bytosti zakoušejí jako sambhógakáju neboli tělo radosti, bohatství či hojnosti pro nesmírné množství forem, které se pomocí paprsků esencí světla mohou realizovaným bytostem manifestovat v neduální podobě.

Vize třetího rozměru cyklu je vizí křišťálu. Paprsek času vytvořil prostor vnějšího rozhraní manifestace v podobě hrany hranolu. Zhuštěná vize spektra vnějších elementů prochází *druhou sebereflexí* prapodstaty zrcadla a rozkládá se do spektra vize živlů (smyslových vjemů).

Lom paprsku v hranolu křišťálu – reflexe

Lom paprsku na hraně křišťálu – spektrum

Příklad ke křišťálu vysvětluje naši energii jako manifestaci vnějšího světa. Pro bytost s jasnou (zrcadlo), čistou (křišťálová koule) a čistou (křišťál) vizí je dimenzí nirmánakáji neboli těla manifestace. Paprsek dopadající na hranu křišťálu se láme a rozkládá do spektra. Viditelné barvy paprsků se jeví oddělené od křišťálu, ale ve skutečnosti jsou jen jeho funkcí. Podobně to, co se zdánlivě jeví jako vnější svět je pouze energií našich smyslů. Vše, co se manifestuje v tzv. poli zkušenosti jedince, je neoddělitelné od jeho vlastního přirozeného stavu.

Příklad k zrcadlu, křišťálové kouli a křišťálu obsáhl celou reálnou vizí, která tvoří život jedince ve spánku, snu a bdělém stavu. Jedinec s takto plně realizovanou vizí hledí do mentálního, energetického a fyzického těla v každém cyklu času živého i mrtvého světa beze změny.

Jedincova schopnost obětovat čas třemi způsoby souvisí s principy okamžité vizualizace v Anu i Ati józe, kde vlastní (prvotní) stav bytosti obnáší moudrost prázdné podstaty, čisté přirozenosti a nepřerušného potenciálu prvotní energie přirozeně dokonalé kvality paprsku, světla a zvuku. Prvotní stav (tib. rigpa) v systému Ati Dzogpa Čhenpo je tak přirovnáván k zrcadlu, jehož schopností je odrážet obrazy jasným, čistým a čirým způsobem, aniž by k tomu zrcadlo muselo vynaložit nějaké úsilí anebo bylo svým vlastním obrazem nějak poškozeno. Pokud jsme v tomto stavu, naše myšlenky se v něm osvobozují samy. Nepoužíváme žádnou metodu k přeměně nečistého na čisté (symboly a mantry v tantrických systémech), nic si neodříkáme ani nevytváříme protilátky (tzv. protijedy) či systémy, které by nás měly chránit (předpisy, systém Súter). Neznaменá to ale, že ztrácíme svobodu volby. Naopak vždy můžeme načerpat síly, něco si odříct anebo si připravit vhodné podmínky pro delší setrvání ve svém lidském stavu, aniž bychom kontemplaci opouštěli. Když svou pozornost zacílíme tak, aby naše usilování druhé nerušilo ani nemátlo, můžeme se, vědomi si vlastních omezení, rozhodovat podle toho, co je přirozeností dáno.

Gurujóga

Ač nepřijímáme žádné závazky, jsme si přirozeně vědomi své neoddělitelnosti od svého guru (učitele, mistra, Boha). Ve svém vlastním stavu, který nám on sám – na náš dotaz či žádost – přímo či nepřímo potvrdil svou účastí v našem životě, jsme od něho – pro svou vzájemnost od počátku – neoddělitelnými. Můžeme na svého guru zapomenout, i to se může někdy stát, když zapome-

neme, kdo jsme. Uvědomíme-li si však, kdo jsme, objeví se, pokud to je náš skutečný guru, jeho přítomnost v našem srdci a myslí sama, ať už si to přejeme nebo ne. Samozřejmě platí, že jakýkoli pocit oddělenosti od svého guru sebou přináší utrpení; taková už je duální vize světa. Skutečným naplněním je jen nepřerušená gurujóga.

Opakem – nepřerušené vize *jasné, čisté a čiré* potenciality od počátku přirozeně dokonalé kvality paprsku, světla a zvuku – je duální vize doprovázená třemi jedy tzv. nečisté karmické vize. Podle tří kořenů dzogčhenu jsou jimi otupělost, lpění a hněv.

Jsme otupělí, přesto lpíme na svých názorech a zlobíme se, když nás někdo nerespektuje nebo neposlouchá. To způsobuje naši osamocenost, strach a nemoc (bezmoc).

Čas obětovaný guru prohlubuje citlivost a tvořivost. Oživení spojené s obětováním nečisté vize je dobrovolným uvolněním v životě, když touha spojená s nečistou vizí je v konečném důsledku rozpuštěna v samopovstálé ambici života žít: přínos gurujógy je nepředstavitelný.

Buddha a prostor / Bůh a věčnost

Prostor je pojem konkrétní. Je neoddělitelný od abstraktního pojmu čas. V rozměru cyklu času je objektivizovatelný i tehdy, když je prostorem prázdným a otevřeným. Systémy buddhistických nauk přibližují vlastní stav bytostí, cestu k němu i předpisy pro správné jednání v rodině a ve světě. Základní prostor – prázdný a otevřený – představuje konkrétní formu vyjádření. V nauce dzogčhenu, která

je esencí elementárních tantrických i vnějších sútrických nauk, se hovoří o kontemplaci: **Kontemplace je stav mysli, ve kterém máte prázdný prostor uvnitř a otevřený prostor venku. Mezi vnitřním a vnějším prostorem není žádný rozdíl. Hledíte do něj, a zároveň jím jste** (praxe Namkha arte).

O tom, *kdo do něho hledí*, se objektivně nehovoří. Konkrétní objekt (jím jste) doplňuje abstraktní proces pozorování (hledíte do něj) uvnitř a buddhovství, kterého máte dosáhnout (viz str. 40), realizujete v objektu i subjektu mysli zároveň, když víte, že zde není žádný pojem, který by vlastní stav definoval a zároveň tu není nic, čeho by mohlo být ještě dosaženo, neboť buddhou už od své neměnné podstaty a nepřerušené přirozenosti jste.

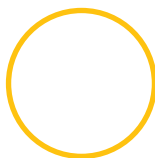
Čas je pojem abstraktní. Pomocí paprsku času můžete definovat konkrétní stav své vize – dočasnost – i abstraktní proces vize – okamžitost – zakotvený ve vše-oživujícím východisku vize – věčnost; na věčnosti. V nestvořené věčné prapodstatě božství se musíte rozpustit, čímž se předpokládá, že jste od ní odděleni jako např. krystal soli. Při svém rozpouštění rozjímáte (kontemplujete) o konkrétní přítomnosti věčnosti ve všem projeveném – tedy i v krystalu soli –, a tak ve svém vlastním stavu, ve kterém buddhovství a božství definujete, kontemplaci od meditace nemůžete oddělit.

Meditace a kontemplace

Při meditaci je jedincova přítomnost určena prostorem, ať už jde o prostor čirý, otevřený nebo ohraničený, prázdný nebo objektivizovatelný, reálný nebo mentální. Při kontemplaci, která není prostorem nijak omezena, je

jedincův prožitek sebe sama určen rozměrem cyklu paprsku času, který prostor definuje. Odstředný směr paprsku – náhled – prostor vytváří – oživuje –, dostředná orientace paprsku – vhled – prostor rozpouští – potenciálně posiluje. Při kontemplaci se náhled i vhled uskutečňují zároveň.

Každý jedinec čas v nějakém smyslu vnímá, časem žije a uvědomuje si pomíjivost jeho okamžitosti, i když je nepřerušená. Tomu odpovídá rozměr připoutanosti v cyklu živého času i způsob jeho obětování.

Jím jste / Čirý zvuk slova sútry

Ryzí charakter shromažďuje čiré zásluhy (samaje)
a rozpouští hněv

Symbolickou obětinu znázorňuje čas linie v kruhu. Začátek-konec; narození-smrt; od-do; minulost-budoucnost; dočasnost i její koloběh. Kvalita života je posuzována sebeprosazením v prospěšnosti ostatním a ryzostí jedincova charakteru jako vzoru pro druhé. Je to čas pro jednání, akčnost, výraz a uplatnění v těle.

Vztahuje se: k tělu; k pomíjivosti; ke dni, roku; k východu, poledni a západu slunce; k narození, utrpení a úmrtí; ke Slunci; ke zvuku, posvátné slabice Óm; k centru, které se v neduální vizi přestěhovalo z místa duální vize pod Pupkem (hara) do středu Čela (třetího oka).

Hledíte do něj / Čisté světlo tantry

Čistá duše posiluje (siddhi) a rozpouští lpění

Vnitřní obětování je časem linie spirály, která se v pravotočivém pohybu neustále přibližuje ke svému středu. Pojmy východisko a zakončení ustupují pozornosti soustředěné na nepřerušeně okamžitý prožitek při dosahování středu. Kvalita života je posuzována prospěchem jedinci samému. Následně čistota jedincovy duše, jeho dobrá nálada způsobená proměnami v pozitivním přístupu k sobě působí i na druhé. Je to čas pro aktivní odpovědek ve snu, načerpání tvůrčích sil, transformaci duše a pro práci s elementární energií.

Vztahuje se: k hlasu; k nepřerušenosti; k noci; k novoluní, jednotlivým fázím a úplňku měsíce; k Luně; k elementu zvuku, posvátné slabice Áh; k centru, které se v neduální vizi přesunulo z místa duální vize uprostřed Čela do středu Krku.

*Osvícením — různým způsobem dosaženým sebepoznáním —
teprve začíná, pokračuje a končí duch (myšlenka) nauky skryté praxe*

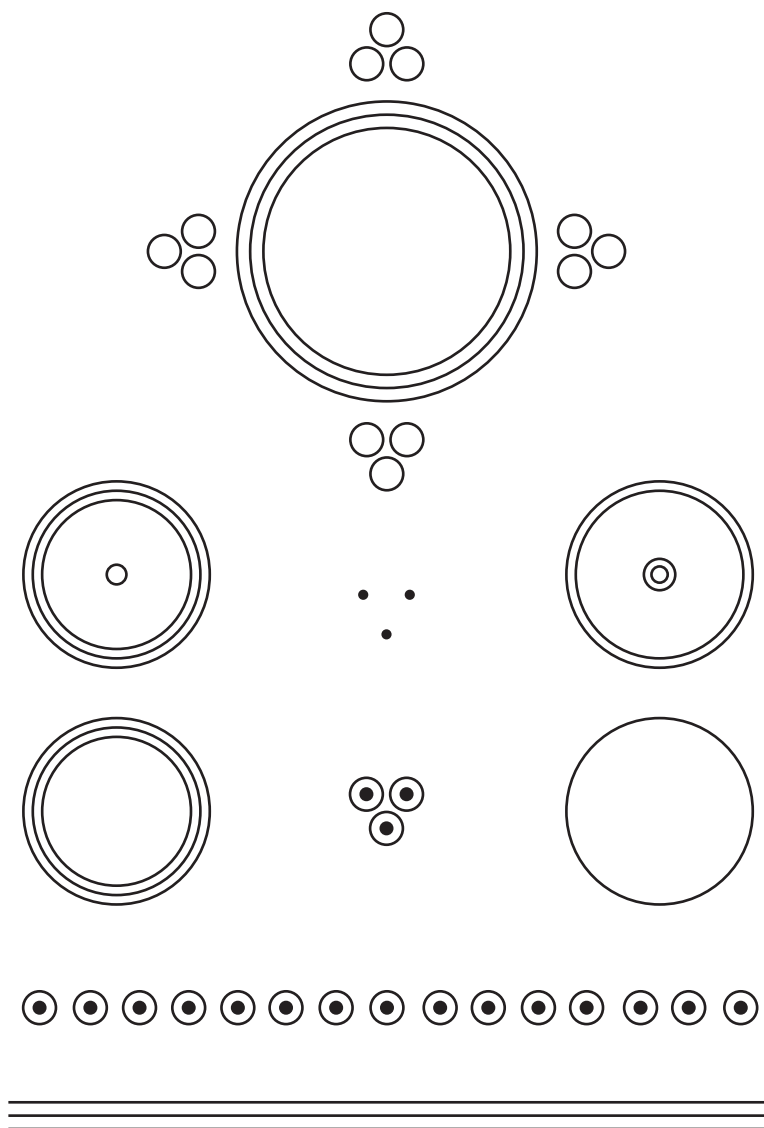
Kdo do něj hledí? / Jasný paprsek rigpy

Jasná mysl sama osvobozuje
a rozpouští mentální otupělost

Skrytá obětina je východiskem jedinců, kteří vědí odkud vycházejí, kudy jdou a kam ve skrytu směřují. Je to čas středu kruhu, k jehož obvodové linii se rozvíjí pravo-točivá spirála, až střed s obvodem splyne. Střed od spirály a kruhu nelze oddělit. Dualita je v obou směrech překonána. Je to neměnný čas věčné jasnosti myslí rozpouštějící touhu spojenou s úsilím o její rozvinutí a završení. Vlastní stav bytosti je kontemplací jasného vhledu, čistého náhledu a průzračně čirého sebeuvědomění v každém projevu.

Prospěšnost sobě, druhým ani ostatním není předmětem pozornosti, ale přirozenosti; nelze ji posuzovat, neboť tu není nic, co by bylo možno oddělit z celku a celek vzhledem k tomu porovnat. Je to čas pro uvolnění myslí v životě, který nevyklučuje rodinu ani práci; záleží na tom, co je přirozeností a okolnostmi jedinci dáno.

Vztahuje se: k myslí; k neměnnosti; k vlastnímu stavu, ve kterém se točí koloběh životů, přičemž mezistavem je pomíjivý život v těle; k viditelným i smysly nepostižitelným hvězdám bez možného rozlišení den/noc; ke Hvězdě; k esenci elementu zvuku, posvátné slabice Húm; k centru neduální vize v Srdci.

Symbol Dharmačakry (okruhu učení, který představuje učitele, nauku a žáka – Guru, Dharma a Sangha), Melongu (zrcadla) a Bindu (Středu samého) na ornamentu obětních zpívajících mís

Obětní zpívající mísy

**Přirozenou podstatou každé bytosti
je ničím nepodmíněné štěstí ...**

Je to stav, kdy nic neodmítáte ani nezlepšujete. Nemá žádný záměr popsateľný vlastnostmi ani žádnou vlastnost. Přesto se sám ze sebe uvolňuje, a vše, co v tomto stavu povstává jako jev, ať už je to jev uvnitř nebo venku, vám poskytuje možnost se tím stát, a zároveň se v tom ve stejném okamžiku osvobodit.

**... Odhalené pátrání po ztraceném umění
a zapomenutém pokladu myslí
uložených do obětních zpívajících mís.**

Ve stavu neměnné podstaty

Ve stavu nepřerušené přirozenosti

Ve stavu mimo iluzi, potenciálu energie tří rozměrů

Vnější, vnitřní a skryté je tajemnou rezonancí. Negativitou (odmítáním, výběrem), pozitivním přístupem (zdokonalováním) a vhladem (přijímáním bez úsilí) zároveň ve skrytu zjišťujete, že obětujete celý živý i neživý svět. Uvolněním se v této dosažené rezonanci hoří vaše iluze karmy. Vše, co povstává s vaší vizí, je takové, jaké to je – dokonalé. Díky tomu máte zkušenost s esencí praxe, kterou symbolizuje obětní zpívající mísa.

Tři jedy – otupělost, lpění a hněv

a jim odpovídající
skryté, přirozené a rozhodné uchopení mísy
formou pokojnou, radostnou a bojovnou
k dosažení bdělé neduální přítomnosti kontemplace,
jež je základem samoosvobození v tom, co je,
aniž by tu bylo něco, co je potřeba změnit,
anebo něco, co je potřeba odmítnout.

Zpívající mísy bývají často spojovány s léčením. Aby bylo možno léčit, je nezbytné mít takový záměr, uskutečnit ho a nalézt v tom uspokojení. Jedině tak lze podle nauky o dobré karmě změnou příčiny změnit následek. I tato trojná podmínka vedoucí k uskutečnění karmy je však rozvinutím principu vhledu jedince – dovnitř i ven nerozlišeně – skrze ničím nepodmíněnou vizi, vlastnostmi nepopsatelnou a nemající žádný záměr.

V neduální vizi se vše, co v ní povstává, okamžitě samo sebou osvobozuje. To je možné jenom proto, že nic z toho, co v neduální vizi povstává jako jev/objekt, není žádným sklonem pozorovatele posunuto, zadrženo nebo zničeno. Vše, co v neduální vizi samo sebou povstává, je tedy reálně jsoucí až do okamžiku, kdy se tato skutečnost stane relativním pojmem v čase posuzovatelnou a iluzorní. To, co léčí, tedy nepovstává z iluze.

Se záměrem léčit vzniká potřeba diagnózy v rozměrech myslí, energie/hlasu a těla. Léčbu ani diagnózu na třech úrovních nelze oddělit od vhledu. Stav toho, co je mimo iluzi, určuje svou trojnou podstatou i přítomnost tří latentních jedů v myslí jedince, které vedou ke sklonům:

- s iluzí povstává sklon k mentální otupělosti,
- v otupělosti vytvořený vlastní názor (koncept mysli) plodí sklon k lpění na něm; důsledkem je zadržení energie,
- když lpění na vlastním názoru není respektováno, ani mu není nasloucháno, zadržovaná energie má tendenci se uvolnit, a to je podmínka pro sklon k hněvu.

Tyto tři sklony se jako charakteristické vlastnosti vztahují k mysli, vitální energii duše (spojené s dechem a vyjádřené hlasem) a tělu jedince. V připoutanosti jedince k jeho mysli, řeči i tělu se pak rozvíjejí v další vlastnosti vedoucí k vědomému i nevědomému jednání.

V tomto kontextu je zjevné, že to, co se v mysli jedince karmicky přerouží, nejsou nějaké konkrétní schopnosti nebo vlastnosti, ale pouze sklon k nim, který jedinec může nebo nemusí rozvinout. Nic jako danost osudu nebo karmická předurčenost ve skutečnosti neduální vize pro to ani nemůže existovat jinak, než jako iluze.

Celé kouzlo diagnostikování a léčení nemocí zvukem je založeno na předpokladu, že myšlení rozhoduje o průběhu života jedince více, než jeho hlas a tělo. Impulzy působící na mysl jedince se dají i v případě zvuku přicházejícího zvenku rozdělit do trojic. Vnější vzruch navede soustředěnou pozornost jedince k smyslům těla, v těle k energetickým cestám a k hlasu, který může vnější vzruch napodobit, a v duši k mentálním centrům. Opačně je mysl prostřednictvím dechu spojena s hlasem a tělem.

Vzhledem k tvaru zpívajících mís – nádoba – a zvuku vznikajícího mimo tělo – zvon – je praxe s mísami vymezena prvotně jako symbolická, vnější, graduální.

Poklad mysli vložený do mís však takto omezen není. Při náhledu praxe s obětní zpívající mísou skrz ticho skrytého zvuku pulzujících neslyšných tónů, je praxe se zpívající mísou prvotně esenciální, neduální a tedy ne-graduální.

Poklad mysli – Gongter

Není až tak důležité, zda jedinec považuje praxi s obětní mísou za graduální nebo negraduální. Důležitá je oprávněnost praxe vzhledem k jejímu momentálnímu přínosu jedinci nebo dějinnému přínosu společnosti. Tak se samy sebou stanovily i priority, které nemohly změnit nic na hlubokém významu nauky a praxi s charakteristickým zvukem obětní zpívající mísy, byť byla v průběhu staletí vícekrát zapomenuta. Neverbální předávání nauky spojené s uvedením do vlastního stavu bytosti (prvotního stavu mysli) vede přímo ke kontemplaci, která je esencí veškerých duchovních nauk. Tzv. gongter je jako terma mysli pokladem uloženým v tomto případě do zvuku rituálního nástroje. Tertön předává termu přímým způsobem jako zvuk povstávající z ticha; může také termu ukrýt a předat ji v budoucnu jinému vtělení.

Obecnému rozdělení duchovních systémů do trojic – vnější předpisy s altruistickým morálním apelem, vnitřní transformační techniky a skryté nauky – odpovídá také rozdělení způsobu ritualizovaného uchopení obětních zpívajících mís ve třech formách, v nichž obětujeme živý čas ve třech rozměrech jeho cyklu.

Forma bojovná

– vnější, symbolická –

Technika úderem paličkou do mísy představuje v zá-
měru rozhodný přístup. Poukazuje na moment zrození
a na pomíjivost světa; na budoucí čas s minulostí. Po úde-
ru do obětní mísy se zvuk šíří všemi směry, aby se zane-
dlouho ponořil do ticha. Každý úder do mísy může být
odlišný od předchozího, a tak pokaždé může vyznít tro-
chu jiné spektrum tónů. Střet paličky s mísou dává stří-
davě zaznít jak vyzařujícím vysokým tónům jasného smě-
ru, tak prostorným čirým hlubokým tónům. Ty poutají
pozornost více na střed, v němž jsou soustředěně naslou-
chány jakoby uvnitř, ať už se střed nachází kdekoli. Bo-
jovné formě se tradičně říká hněvivá forma. Tato strate-
gie vnější formy náhledu bdělé přítomnosti v rozhodném
jednání je formou vášnivého nadšení i povzneseného pa-
tosu. Respektováním pulzu neslyšných tónů mísy pomá-
há v rozpouštění hněvu.

Forma radostná

– vnitřní, transformační –

Třením paličkou po obvodu se z korpusu obětní mísy ozývá kontinuální sled pozvolna se proměňujících částkových souzvuků, které povstávají z barevného spektra základního tónu. V obou směrech točení je sjednocující technika formy výrazem schopnosti být nepřerušeně přirozenými v postupných proměnách okamžitě se manifestující energie. Technika hry se odráží od momentu prodlevy v životě a vztahuje se k příjemnému zadržení dechu. V soustředění zatajený dech se pojí se stavem okouzlení bohatstvím forem stále proměny pulzu vysokých a hlubokých tónů, jako vyzařujících a koncentrujících frekvencí aspektu skrytého zvuku. Forma radostná je vnitřní formou náhledu bdělé přítomnosti a snu. V souběžném prolínání barevného spektra hluboké, střední a vysoké zvukové škály slyšitelných i neslyšných tónů nalezneme přirozeně skvostný lék transformace rozpouštějící lpění.

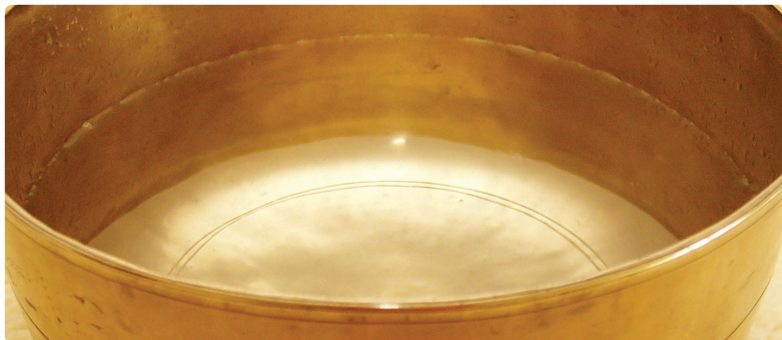

Forma pokojná

– nerozlišená, samoosvobozující –

Pokojná forma představuje utajený způsob manifestace barevného spektra zvuku neslyšných tónů obětní mísy. Mísa sama je zrcadlem. K názorné demonstraci této formy však lze použít hladinu vody, která v obětní míse nabývá tří podob zrcadlení:

- rozhraní zrcadla – základní neměnnou podobou hladiny je rovné zrcadlo; je to stav klidu nástroje,
- rozhraní křišťálové koule – zvlněná hladina je soustavou dutých a vypouklých zrcadel; obraz je fraktální mandalou se čtyřmi, šesti atd. vrcholy,
- rozhraní křišťálu – fontána kapek, z nichž každá představuje rozhraní křišťálové koule, povstává u okraje hladiny z vrcholů mandaly; soustava rozhraní křišťálových koulí tvoří jediné rozhraní křišťálu; světlo dopadající na déšť kapiček se rozkládá do barevné duhy.

Klidná hladina vody tvoří rozhraní zrcadla

*Žčeřená hladina vody je fraktální mandalou
a soustavou dutých a vypouklých rozhraní křišťálové koule*

*Při okraji hladiny vody se z vrcholů mandaly oddělují kapky
a vznášející se krůpěje tvoří soustavu rozhraní křišťálu*

Při demonstraci pokojné formy se upřednostňuje forma vize manifestované energie před formou zvuku. Uvědomte si, že všechny tři uvedené způsoby šíření energie vždy byly, jsou a budou jedinou energií – vaší energií – myslí, vitální síly a smyslů těla. V okamžité bdělé přítomnosti se tři formy náhledu manifestují současně. Jsou samopovstalou vizí, která se spontánně uvolňuje i koncentruje zároveň, aniž bychom trpěli pocitem oddělenosti a z něho plynoucí nedostatečnosti.

Pokojná forma je skrytou formou vhledu a bdělé přítomnosti ve spánku. V zrcadle vědomí samopovstala schopnost jasné vize rozpouští mentální otupělost.

Tradiční léčení

Podle tibetské medicíny je medicínou to, co vám přináší prospěch, když nemoc způsobuje nedostatek štěstí. Nemoci mají původ ve vnějších podmínkách a vnitřních příčinách. Vnější podmínky tvoří proměny počasí, nevhodná strava, jednostranná tělesná aktivita/pasivita a bakterie. Díky nim se potenciální vlastnosti nemoci ukryté v těle projeví. Vnitřními příčinami nemoci jsou nevědomost, lpění a hněv. Tyto emoce v sobě mají v neprojevené formě všichni, takže když onemocní v těle, projeví se i mentální onemocnění a naopak. Chcete-li být zdraví, musíte vždy přihlédnout jak k vnějším podmínkám, tak ke stavu myslí. Hledat příčinu jen v jednom nebo v druhém situaci příliš neřeší. Všechny nemoci se v těle poznají ze *žluče*, *hleny* a *větru*, jež jsou elementárně spojeny s negativními emocemi – hněvem, nevědomostí a lpěním. Tak jsou všechny nemoci důsledkem nevědomosti a nejvyšším lékem je moudrost.